

Blauwdruk Herinrichting Oude kern Stevensweert

Opdrachtgever:
projectleider

Gemeente Maasgouw
Luc Graus

Opdrachtnemer:
projectleider
assistent projectleider
verkeer
ontwerp
riolering
duurzaamheid

RA infra, Sittard
Frank Jetten
Rob van den Bergh
Dirk van der Heijden
Tim Pieroen
Bianca Drissen
Quincy Beurskens

projectnr: 20287.1
documentnr: 20287.1 E18 VIS-03-A 100521 tpi.pdf
datum: 10-05-2021
status: CONCEPT-II

1.	Introductie	4
2.	Huidige situatie	5
3.	Wensbeelden	6
4.	Basisprofielen	9
5.	Bijzondere plekken en pleinen	18
6.	Referentiebeelden materialen	22
7.	Beplanting	24
8.	Kasteel van Stevensweert	26
9.	Overzichtskaart eindbeeld	27

1 Introductie

Vestingstadje

Stevensweert is een oud vestingstadje gelegen in het zuidelijk gedeelte van de gemeente Maasgouw.

De plaats ligt op een eiland tussen twee Maasarmen: de Oude Maas en de Nieuwe Maas. Stevensweert kent een rijke geschiedenis. Dit is zichtbaar in de Oude kern Stevensweert met een grote historische uitstraling die een heel eigen sfeer ademt met onder andere eeuwenoude monumenten en een bestrating van klinkers en maaskeitjes.

Voor de Oude kern Stevensweert is een herinrichting voorzien. Binnen de herinrichting wordt de openbare ruimte opnieuw ingericht. Aanleiding hiervoor zijn werkzaamheden voor het saneren van de waterleiding. Om 'werk met werk' te maken worden benodigde rioolwerkzaamheden gelijktijdig opgepakt. Deze herinrichting biedt kansen om bepaalde plekken in samenhang extra te accentueren en meer uniformiteit aan te brengen in de inrichting van de openbare ruimte. Dit geldt zowel voor de inrichting van wegen als voor het plaatsen van straatmeubilair zoals lantaarnpalen, bankjes en paaltjes.

Verder zetten we – daar waar mogelijk – in op het vergroenen van de openbare ruimte en staat het thema duurzaamheid centraal bij de herinrichting. Het thema duurzaamheid richt zich op een schone, veilige en volhoudbare leefomgeving.

Blauwdruk

Deze blauwdruk is een visie op hoe we de openbare ruimte willen gaan inrichten. Het zijn uitgangspunten op hoofdlijnen waarbij de details bij de ontwerp-uitwerking aan bod komen.

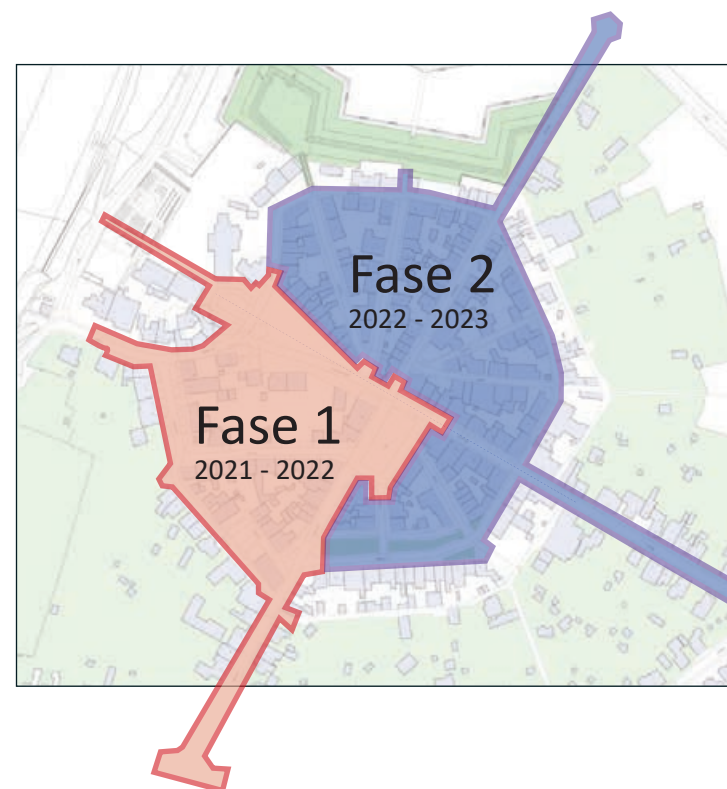
Na de start van de voorbereiding voor de herinrichting van de openbare ruimte komen steeds meer vragen naar voren hoe we de Oude kern schoon, veilig en duurzaam inrichten met behoud en versterking van het authentieke karakter.

Waar begint en eindigt de openbare ruimte van de Oude kern? Hoe kunnen we straten meer uniform inrichten en met welke verhardingsmaterialen? Hoe kunnen we pleinen een meer eigen karakter geven? Kan de kern ook vriendelijker worden voor minder validen? Waar liggen kansen voor het vergroenen van de openbare ruimte? Hoe standaardiseren we het wegmeubilair?

Met voorgaande vragen groeit de behoefte aan een praktische en concrete visie op de openbare ruimte. Vanuit deze achtergrond is door RA infra een zogenaamde blauwdruk voor de Oude kern Stevensweert opgesteld. Deze voorliggende blauwdruk geeft onder andere antwoord op de eerdere vragen en geeft op hoofdlijnen voor de straten en pleinen een ideaal (inrichtings)profiel met de kenmerkende inrichtingselementen. De blauwdruk vormt de basis voor de ontwerpuitwerkingen in een vervolgfase. De blauwdruk is dan ook nog geen detailuitwerking, maar legt wel de uitgangspunten vast voor het ontwerp.

De blauwdruk is samen met een klankbordgroep en een vertegenwoordiging van de dorpsraad tot stand gekomen. Diverse inwoners en ondernemers uit de Oude kern hebben deelgenomen aan de klankbordgroep. Eerder verkregen informatie uit de enquête onder bewoners is in dit proces betrokken. Zoals eerder aangegeven geldt deze blauwdruk voor de gehele Oude kern. De grenzen van de Oude kern worden gevormd door de oude omwalling, en zijn onder andere in het straatbeeld te herkennen aan de bestaande Maaspoort en de Veldpoort aan de Nieuwendijk. De gehele Molenstraat Zuid (tot aan de Wilhelminalaan) is tevens onderdeel van de blauwdruk, net zoals de Molenstraat Noord en Bastion Holland, tot aan de kruising met de Julianalaan. Ook de Nieuwendijk, tot aan de kruising met de Wilhelminalaan / Julianalaan, maakt deel uit van de visie.

De realisatie van deze blauwdruk vindt gefaseerd plaats. In fase 1 worden de volgende straten en pleinen heringericht: Jan van Steffeswertplein, Singelstraat Noord, Singelstraat West, Maaspoort, Rulkenstraat, Markt, Veldstraat Oost, Molenstraat Zuid, Contelmostraat. In een 2e fase komen de overige straten in de Oude kern aan bod.

Leeswijzer

In het vervolg van deze blauwdruk is in hoofdstuk 2 allereerst een beeld gegeven van de bestaande situatie. Hierbij is kort teruggeblikt op de historie en de daaruit ontstane structuur met de opbouw van de Oude kern.

Vervolgens presenteren we op structuurniveau het wensbeeld voor herinrichting van de openbare ruimte (hoofdstuk 3). Hierbij zoomen we in op de onderdelen: verkeer (-afwikkeling en parkeren), waterhuishouding en de inrichtingsprincipes van straten en pleinen.

Hoofdstuk 4 en 5 zoomt nader in op de herinrichting van wegen en pleinen. Het gebruik van de materialen komt hier tevens aan bod.

Het beeld van het straatmeubilair en de mogelijkheden voor vergroening (bomen en planten) staan in de hoofdstukken 6 en 7.

In hoofdstuk 8 geven we een suggestie voor het zichtbaar maken van het kasteel op het Jan van Steffeswertplein.

Het eindbeeld voor herinrichting van de openbare ruimte van de Oude kern Stevensweert is tenslotte in hoofdstuk 9 gevisualiseerd.

Historie

Uit een plattegrond van 1731 is de vestingstructuur met het stervormige stratenpatroon duidelijk zichtbaar. Deze stedenbouwkundige structuur en stratenpatroon is nog altijd aanwezig en is een belangrijk kenmerk voor de Oude kern Stevensweert.

Plattegrond van Stevensweert uit 1731, waarin het stervormige stratenpatroon duidelijk herkenbaar is (bron: Rijksarchief Limburg)

Voor de opzet van deze structuur gaan we terug in de tijd naar de Tachtigjarige Oorlog (1568 - 1648) die sterk beïnvloed werd door de Spaanse overheersing. In deze tijd is de oude middeleeuwse bebouwing gesloopt, met uitzondering van de katholieke kerk en kasteel Stevensweert. De kern is destijds omgeven met grachten en aarde wallen. Vanuit het middelpunt van de vesting werd (meetkundig) een overzichtelijk en karakteristiek stratenpatroon ontworpen, 'als spaken in een wiel', om de vesting beter te kunnen verdedigen. In feite zijn er twee haaks op elkaar geplaatste hoofdassen. Vanaf de Maas is dit de as Jan van Steffeswertplein - Veldstraat Oost - Nieuwendijk. En richting het zuiden is dit de as Molenweg Noord en Zuid. In het verleden zijn de vestingwerken geleidelijk gesloopt. Wat overbleef was het regelmatige stratenplan met daaromheen een laaggelegen terrein met hier en daar glooiingen van de voormalige verdedigingswerken. Recentelijk is een deel van de vestingwerken gereconstrueerd. De oude kern is rond 1980 volledig gerestaureerd. Stevensweert kreeg toen een beschermd dorpsgezicht.

Karakteristieken

Naast de vestingwerken die nog in het stratenpatroon zijn te herkennen worden de beeldbepalende elementen met name gevormd door de historische panden, de straten en pleinen. De bestrating van klinkers en met name de karakteristieke maaskeitjes dragen bij aan het historische en unieke karakter van het maasdorp. Zij vormen de 'ziel van de plek'. Ook de oude lantaarns en de vormgesnoeide bomen dragen hieraan bij.

Aan het Jan van Steffeswertplein liggen onder andere het gouvernement uit 1732, de katholieke St. Stephanuskerk uit 1781, het protestantse kerkje uit 1819 en het voormalige gemeentehuis. De Markt met een centrale ligging in de Oude kern heeft een eigen uitstraling. De aanwezigheid van de dorpspomp en diverse horecavoorzieningen maken de markt tot een geschikte ontmoetingsfunctie, hoewel dat met de huidige inrichting niet sterk wordt benadrukt. De Markt wordt nu vooral gebruikt als een parkeervoorziening.

Binnen de herinrichting willen we de interactie van de beeldbepalende elementen met de directe omgeving (openbare ruimte) opwaarderen.

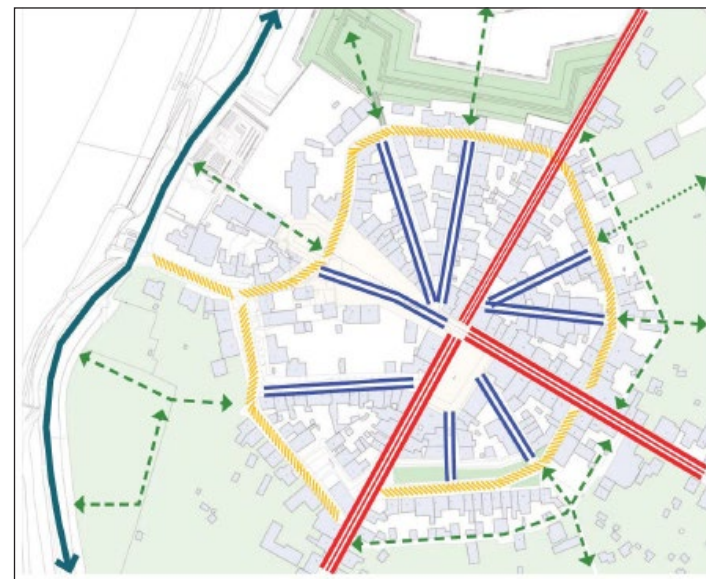
Aandachtspunt is het onderhoud van de bestaande bestrating, en dan met name ter plaatse van de gestrate maaskeitjes. Het onderhoud van het onkruid op de pleinen en loopstroken kan beter. Het branden blijkt onvoldoende effectief en is bovendien geen duurzame oplossing voor het beheer en onderhoud.

Verkeer

De Oude kern Stevensweert is per auto alleen toegankelijk via de Molenstraat Zuid en via de Nieuwendijk - Veldstraat Oost. Vanwege het eenrichtingsverkeer op de route Molenstraat Noord - Bastion Holland kunnen automobilisten via deze route de kern alleen verlaten. Dit geldt ook voor de Maasdijk. Fietsers kunnen daarentegen via de verschillende routes de kern bereiken. Vanwege het historische karakter bezoeken veel dagjesmensen Stevensweert. Buiten de kern aan de Sportlaan is een parkeerterrein aanwezig waar deze doelgroep kan parkeren. Ondanks aanwezige parkeer- verwijzingen zien we dat deze doelgroep nog altijd veelvuldig in de Oude kern parkeert. Veel gebruikte locaties zijn het Jan van Steffeswertplein en de Markt. Vanwege het 'vrij parkeren' parkeren ook bezoekers op deze locatie wanneer zij de omgeving van Stevensweert per fiets verkennen. De druk op het parkeren is in de zomermaanden het grootst wanneer de kern door dagjesmensen wordt bezocht.

In de gehele kern wordt geen sturing gegeven aan het parkeren. In principe kunnen bewoners en bezoekers de auto overal parkeren. Ondanks de maximale parkeervrijheid ervaren bewoners af en toe hinderlijk geparkeerde voertuigen. In smalle straten zijn de parkeermogelijkheden beperkt rekening houdend met de doorgang van het verkeer. Bewoners geven aan dat zij onderling een 'gentleman agreement' hebben met omwonenden over wie waar parkeert op locaties waar de parkeermogelijkheden beperkt zijn. De gehele kern is aangewezen als verblijfsgebied (30 km/uur zone). Vrachtauto's en bussen, uitgezonderd bestemmingsverkeer, zijn niet toegestaan in het gebied.

Groen

In de bestaande situatie heeft de Oude kern een vrij stenig karakter. Het meeste groen vinden we terug in de omgeving van het oude kasteel, de Singelstraat Zuid en Singelstraat West. Het groen bij het voormalige kasteel staat hier veelal op eigen terrein. De bomen in de Singelstraat West komen voor vervanging in aanmerking.

Op de pleinen, Markt en Jan van Steffeswertplein, staan vooral aan de randen blokvormige bomen. Door de grote onderlinge afstand van de bomen vormen deze geen groene wand, zoals je wel bij leivormige bomen zou verwachten. In relatie tot de omvang van beide pleinen is de groene uitstraling beperkt. Dit geldt ook voor de aanwezige bomen in de Brouwerstraat en Mandenmakersstraat. In de overige straten in de kern is niet of nauwelijks groen aanwezig. Diverse bewoners vergroenen de voorgevel van de woning door het plaatsen van plantenbakken en/of een geveltuintje.

Enkele grote bomen, die op het Jan van Steffeswertplein staan, vormen een karakteristieke groene oase in de steenachtige Oude kern.

In dit hoofdstuk zoomen we nader in op de wensbeelden voor verschillende thema's. Deze wensbeelden geven op structuurniveau weer waar we naar toe willen of waar we rekening mee houden met de inrichting van de openbare ruimte in de Oude kern van Stevensweert.

Parkeren

Vanwege de historische uitstraling willen we voor het onderdeel verkeer zo min mogelijk regelen met (verkeers)borden en/of markeringen. De inrichting van de openbare ruimte moet duidelijk en herkenbaar zijn zodat bewoners en bezoekers weten wat wel/niet kan en mag.

Voor het onderdeel parkeren is bepaald waar welke doelgroep bij voorkeur parkeert:

- Bewoners (en hun bezoekers) parkeren op korte loopafstand van de woning.
- Dagjesmensen parkeren op langere loopafstand buiten de kern op de parkeerplaats aan de Sportlaan.
- Bezoekers horeca parkeren in de kern op de pleinen of op enige loopafstand van de horeca-voorzieningen.

Het voorgaande wensbeeld is vooral ingegeven door de huidige parkeersituatie en wensen van bewoners en de klankbordgroep. Voor het parkeren sluiten we dan ook zoveel mogelijk aan op de bestaande (parkeer)situatie. In de kern zijn voor bewoners meer dan voldoende parkeermogelijkheden aanwezig.

Met het 'vrij' parkeren behoudt deze doelgroep de maximale parkeermogelijkheden en worden onderlinge afspraken zoveel mogelijk in stand gehouden. Met de nieuwe inrichting willen we op straatniveau zoveel mogelijk sturen in een gewenst parkeergedrag. In enkele straten zijn wijzigingen in de parkeersituatie voorzien. Het gaat hierbij om de Markt, Jan van Steffeswertplein, Molenstraat Noord en een gedeelte van de Molenstraat Zuid. Een toelichting op de wijzigingen komt terug bij de 'Basisprofielen' en bij de 'Bijzondere plekken / pleinen'.

Dagjesmensen verblijven vaak langere tijd in of in de omgeving van Stevensweert. Zij zijn vaak eerder bereid om langere loopafstanden af te leggen naar de bestemming. Parkeren voor deze doelgroep is gefaciliteerd aan de Sportlaan. Vanuit deze locatie is het ongeveer 5 minuten lopen naar de Markt. We willen deze doelgroep vooral sturen naar de betreffende (lang)parkeerplaats. Buiten de kern dienen de dagjesmensen tijdig te worden geattendeerd op de parkeermogelijkheden. De parkeerverwijzingen op de invalswegen optimaliseren we om het parkeren buiten de kern te stimuleren. Hierbij kijken we ook naar de verwijzingen in navigatiesystemen. En verder zetten we in op het verbeteren van de geleiding van de looproute vanaf het parkeerterrein aan de Sportlaan naar de kern (veilig en aantrekkelijk). Deze route loopt via de Julianalaan – Bastion Holland – Molenstraat Noord naar de centraal gelegen Markt.

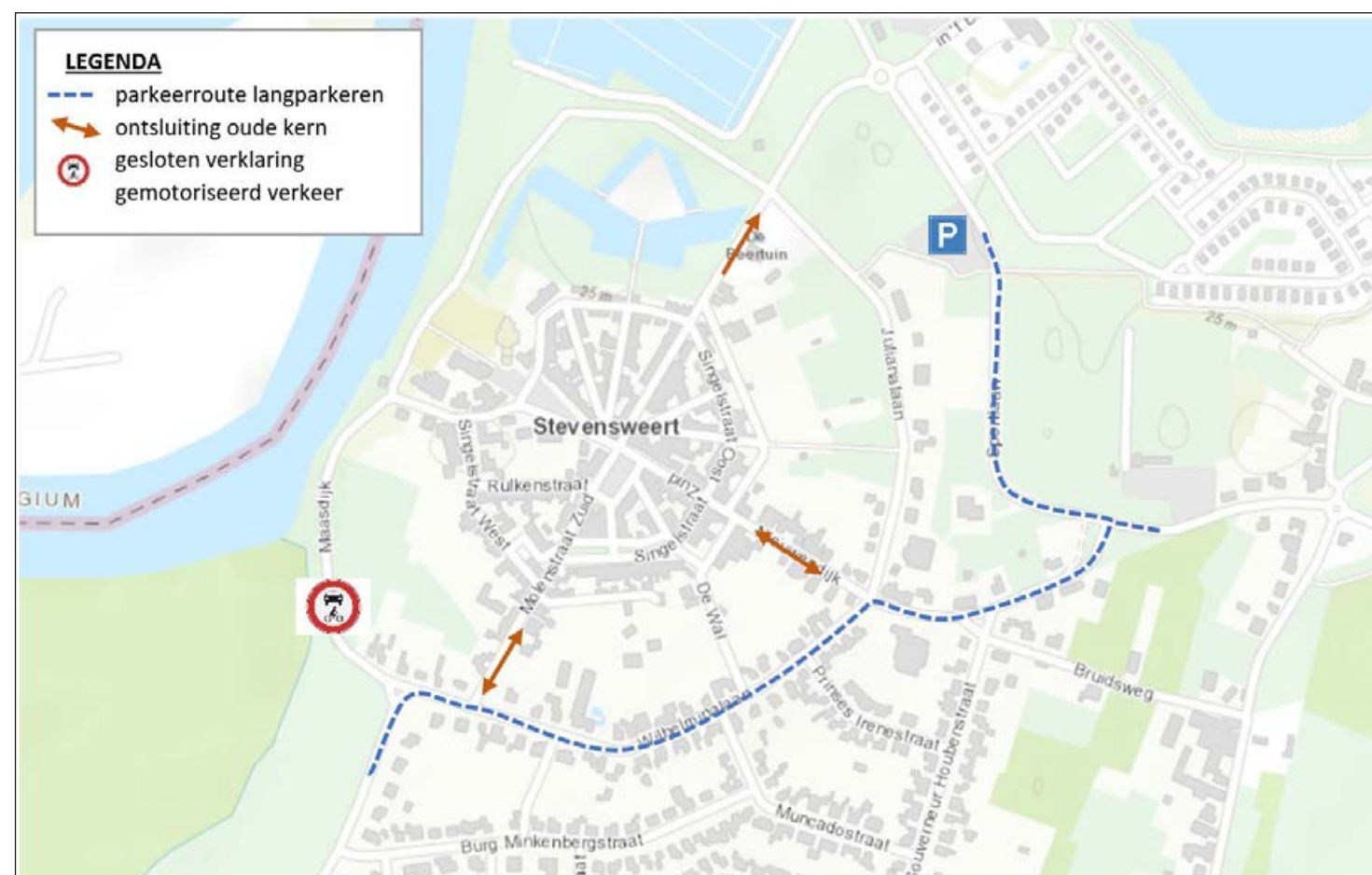
Het parkeren voor bezoekers aan de horeca willen we gestructureerd 'faciliteren' op de pleinen. Deze locaties zijn met het ruime aanbod van parkeermogelijkheden het meest geschikt. Door het parkeren zoveel mogelijk te concentreren voorkomen we dat deze doelgroep in de woonstraat gaat staan. Bij voldoende parkeermogelijkheden verwachten we dat bewoners weinig overlast ervaren. Bezoekers komen vooral 's-avonds op momenten dat bewoners vaak thuis zijn. Voor het fietsparkeren zorgen we voor voldoende en toegankelijke stallingen op de juiste plaats.

Verkeerscirculatie

In de basis wordt voorgesteld om de twee hoofdassen uit de historische structuur tot toegangswegen tot de kern te laten fungeren. Deze straten hebben over het algemeen een breder profiel.

Dagjesmensen zowel uit noordelijke als zuidelijke richting komen via de Schuttersweg en Nieuwendijk naar Stevensweert. Op het kruispunt Nieuwendijk – Sportlaan is het belangrijk om langparkeerders tijdig met bebording e.d. te verwijzen naar de parkeerplaats aan de Sportlaan. Aanvullend duiden we de 'parkeerroute' ook aan vanuit de richting Ohé en Laak. Dagjesmensen uit deze richting dienen ook naar de parkeerplaats te worden geleid en verleid. In de bestaande situatie is in enkele straten (deels) eenrichtingsverkeer aanwezig, waaronder Molenstraat Noord, Singelstraat Oost en Singelstraat Noord. Eenrichtingsverkeer stellen we alleen in met een doel (bijvoorbeeld meer parkeerplaatsen door een smaller wegprofiel) of wanneer dit problemen kan geven in de doorgang (bijvoorbeeld geen passeer-mogelijkheden).

In de straten met eenrichtingsverkeer blijft deze maatregel gehandhaafd na de herinrichting. De Maasdijk in het zuidwesten van de kern heeft geen 'ontsluitingsfunctie' voor de oude kern. Om fietsers en voetgangers meer ruimte te bieden is voorgesteld om de Maasdijk af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer. Bij de afsluiting heeft het de voorkeur om het verkeer op het Jan van Steffeswertplein zoveel mogelijk 'terug' te sturen naar de Markt. In de richting van de Molenstraat Zuid rijdt het verkeer zoveel mogelijk via de Markt in plaats van de Singelstraat West.

Inrichting van wegen

De gehele Oude kern is 30 km/uur gebied. In dit gebied is de auto te gast. Bij de inrichting van de hoofdassen voorzien we gescheiden voorzieningen voor de voetganger en het parkeren. Hierbij geldt het uitgangspunt dat aan minimaal één zijde een voldoende breed trottoir aanwezig is. Op alle overige wegen in de Oude kern gaan we uit van een gedeeld gebruik van de rijbaan dan wel openbare ruimte. Over het algemeen kennen deze wegen een (te) smal profiel voor eigen voorzieningen, waaronder voor de voetganger. Het gaat hier om de wegen in de structuur van het wiel met de spaken. Om de kern beter toegankelijk te maken voor minder validen kan de voetganger op deze smalle wegen via de rijbaan verplaatsen. De verkeersomvang is zeer beperkt omdat vrijwel alleen bestemmingsverkeer (bewoners) gebruik maken van deze wegen.

Bij inrichting van de openbare ruimte zetten we in op een meer herkenbare en uniforme inrichting. En met materialen die qua vorm en invulling passen bij het beschermd dorpsgezicht. Voor behoud van de karakteristieke 'couleur locale' van Stevensweert hergebruiken we voor een deel de maaskeien op de pleinen en voor een deel op de Singelstraat West. Voor de toegankelijkheid zullen we eventuele aanwezige hoogteverschillen tot een minimum beperken. Daarnaast blijft naast de keienstroken altijd een verbinding mogelijk via stroken die met baksteen zijn bestraat. Voor het straatmeubilair zoals verlichting en banken in de oude kern zoeken we naar elementen met een historiserende uitstraling waarbij wordt uitgegaan van een 'familie' van materialen.

De verlichting passen we aan de huidige normen voor de openbare verlichting.

Markt

Voor de Markt, met nu vooral een parkeerfunctie en voor een klein gedeelte een terrasfunctie, willen we de ontmoetingsfunctie meer centraal stellen.

Bij herinrichting komt meer ruimte voor terrassen en informele ontmoeting. Om dit mogelijk te maken wordt het parkeren geminimaliseerd. Er is ruimte voor een beperkt aantal auto's. In de omgeving zijn voldoende parkeerplaatsen en bezoekers parkeren bij voorkeur op het Jan van Steffeswertplein.

Met de parkeerplaatsen op de Markt bieden we mogelijke opstelruimte voor een incidentele marktkraam. Bij herinrichting blijft de openheid van het plein het uitgangspunt met versterking van de leibomen langs de rand van de Markt.

De bestaande dorpspomp wordt opgeknapt en krijgt een prominentere plaats bij de horeca-terrassen. Ook de put wordt opgeknapt. En op geschikte locaties plaatsen we voldoende stallingsvoorzieningen voor fietsen. Hierbij wordt tevens de mogelijkheid geboden om bij de stallingen elektrische fietsen op te laden.

Jan van Steffeswertplein

Het plein blijft na herinrichting herkenbaar als historisch plein waarbij het een grotendeels 'leeg' karakter heeft. Het plein is hierdoor inzetbaar voor diverse activiteiten en evenementen die we in de Oude kern willen behouden (kermis, braderie, etc.). Door het minimaliseren van het aantal parkeerplaatsen op de Markt is het gewenst om parkeren op dit plein toe te (blijven) staan. Parkeren op het plein blijft daarom mogelijk, maar is in tegenstelling tot de huidige situatie langs de randen gesitueerd. Parkeren moet in deze historische ruimte niet de overhand krijgen en met de inrichting willen we sturing geven aan een gewenst parkeergedrag. Dit voor een efficiënt gebruik van de ruimte en de herkenbaarheid als historisch plein.

Ook heeft het plein een ontmoetingsfunctie. Ontmoeting kan langs de (groene) randen van het plein. Bomen zijn gebaseerd op de bestaande rijen met leibomen langs de randen, die versterkt worden. Een enkele grote boom als accent toevoegen is mogelijk.

Het bestaande 'stratenpatroon' komt terug en willen we de contouren van het oude kasteel in de inrichting visualiseren. De hoektoren van het voormalige kasteel krijgt een prominente plek op het plein, en wordt als verticaal element geaccentueerd. Dat kan door middel van een verhoogde boombak met bomen en ontmoetingsplekken, het kan ook met een bouwkundig opgetrokken onderste laag van de toren, met informatievoorziening.

De samenhang tussen de pleinen Markt en Jan van Steffeswertplein komt vooral tot uiting dat deze elkaar aanvullen in functie en de toe te passen materialen. Dit geldt ook voor de groene kwaliteitsruimten aan de Singelstraat Zuid en Singelstraat West.

3 Wensbeelden

Groen

Het vergroenen draagt bij aan een aangenamer verblijfsklimaat in de Oude kern en hierbij volgen we vier sporen.

Spoor één gaat uit van het versterken van de leibomen-structuur op de belangrijkste pleinen: Het Jan van Steffeswertplein en de Markt.

Het tweede spoor gaat uit van het daar waar mogelijk creëren van groene verbindingen tussen de ‘spaken van het wiel’ en het hart van de kern, de Markt. Groene verbindingen zorgen voor meer eenheid en samenhang. De mogelijkheden zijn afhankelijk van de beschikbare ruimte en onder andere de ligging van nuts-tracés (kabels en leidingen). Voor de vormgeving van de verbindingen gaan we uit van leilinden en/of smalle, zuilvormige bomenrijen. Hierdoor blijven de aanwezige zichtlijnen (als kenmerk van een vesting) intact.

Het derde spoor richt zich op de zogenaamde ‘strategische bomen’. Dit zijn bomen die op markante plekken als straathoeken en dergelijke worden geplant om plekken te accentueren of aangenamer te maken.

En het vierde spoor richt zich op initiatieven van bewoners door aanleg van geveltuintjes. De gemeente Maasgouw biedt de mogelijkheid om geveltuintjes aan te leggen. Naast de groene uitstraling zorgen deze tuintjes voor minder verharding, en een positief effect op het microklimaat.

Bij bestaande bomen die blijven gehandhaafd vergroten we indien mogelijk de boomspiegels voor een groeiplaatsverbetering.

Waterhuishouding

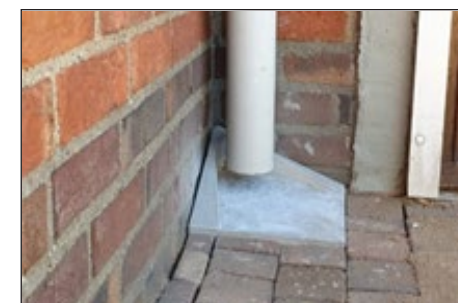
Om het bestaande rioolstelsel te ontlasten en om de gevolgen van klimaatverandering het hoofd te kunnen bieden wordt de gehele oude kern afgekoppeld. Dit betekent dat het hemelwater afkomstig van de openbare verharding en de voorzijde van de daken apart wordt verzameld en afgevoerd.

Hiervoor leggen we een nieuw regenwaterriool dat het regenwater afvoert naar de vestingwerken. Op enkele plaatsen vervangen we ook het bestaande gemengd riool.

Gezien de beperkte ruimte wordt voor de straten, die de ‘spaken van het wiel’ vormen, geen nieuw, ondergronds riool aangelegd. In deze straten werken we met nieuw aan te leggen lijngoten. Voor de afdekking van de goot kiezen we een uniek ontwerp. Voor een uniform beeld passen in alle straten hetzelfde type goot toe.

Het afkoppelen van de dakafvoeren aan de straatzijde wordt met een afkoppelsteen uitgevoerd, waarna het water oppervlakkig wordt afgevoerd naar de lijngoot.

In de afbeeldingen hiernaast zijn referentiebeelden van een afkoppelsteen weergegeven.

Afkoppelen van het hemelwater

3 Wensbeelden

Duurzaamheid

In het kader van duurzaamheid zet de gemeente Maasgouw zich in om een bijdrage te leveren aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. Hierbij dient het thema duurzaamheid integraal onderdeel te zijn van de bedrijfsvoering en een centrale plaats te krijgen bij plannen en projecten.

Dit project in de Oude kern is een pilotproject om te bekijken op welke thema's we hier invulling aan geven en de wijze waarop we bijdragen aan het realiseren van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

Uitgangspunten hierbij zijn de Green Deal Duurzaam GWW en het actieplan Maatschappelijk verantwoord inkopen.

De gemeente Maasgouw heeft een strategisch plan duurzame ontwikkeling opgesteld waarin wordt geconformeerd aan de Global Goals waarin de wereldwijde doelen voor duurzame ontwikkeling staan. De samenvattende afspraak in de GreenDeal GWW 2.0 is om duurzaamheid in de hele aanbestedings-procedure te borgen en een duurzame aanpak te ontwikkelen aan de hand van projecten en praktijk-ervaring.

De Aanpak Duurzaam GWW is een praktische werkwijze om duurzaamheid in GWW-projecten een plaats te geven en te koppelen aan organisatiedoelen, zoals de gemeente Maasgouw ook heeft gedaan met de Global Goals. Duurzaamheid krijgt daardoor aandacht vanaf het eerste moment dat een project wordt geïnitieerd en dit resulteert in een maatschappelijk verantwoorde aanbesteding volgens de principes van maatschappelijk verantwoord inkopen.

Samen met de gemeente Maasgouw organiseren we een duurzaamheidssessie om met de Omgevingswijzer en het Ambitieweb concrete doelstellingen en maatregelen te formuleren om het project in de Oude kern van Stevensweert zo duurzaam mogelijk uit te voeren en handvatten te geven om projecten in de toekomst volgens hetzelfde principe te kunnen laten uitvoeren.

Enkele concrete acties die een belangrijke rol innemen bij het verduurzamen zijn:

Klimaatverandering: ruimte creëren voor waterberging

- o Klimaatverandering zorgt er in woongebieden voor dat we ons moeten beschermen tegen hevige neerslag en hittestress. Dit kan door ruimte te creëren voor waterberging en door in te zetten op vergroenen.

Vergroenen

- o minder verharding. En bij aanwezige verharding inzetten op het voorkomen van onkruid. Minder onkruid zorgt voor lagere kosten voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte (terugdringen onkruidbestrijding).
- o aandacht voor kwaliteit van de groeiomstandigheden van bomen (groeiplaatsverbetering). Verlengen levensduur van bomen
- o bevordering van biodiversiteit
- o gunstig effect op microklimaat (hittestress / urban heat island)

Materialisatie

- o inzetten op zoveel mogelijk hergebruik van materialen
- o materialen die een langere levensduur hebben, zijn vaak ook duurzamer van karakter. Kiezen voor gebakken materialen (lokaal product) en natuursteen (in plaats van betonproducten).

4 Basisprofielen

Uitgangspunt voor de inrichting van de openbare ruimte is een herkenbare en uniforme inrichting van wegen.

De herkenbaarheid komt tot uitdrukking in de meer gestandaardiseerde profielopbouw van wegen en de specifieke materiaalkeuze passend bij het beschermd dorpsgezicht. De profielopbouw komt terug in de verschillende basisprofielen die we willen toepassen in de Oude kern. Deze basisprofielen – vertaald vanuit het wensbeeld - verschillen onderling vanwege de beschikbare breedte en de mogelijkheden voor parkeren (één- of tweezijdig) en loopstroken.

De twee hoofdmaterialen zijn gebakken element-verharding en natuursteen. In de Oude kern is geen ruimte voor asfalt of betonverhardingen.

Bijzondere plekken in de kern worden met accenten benadrukt, waaronder door het gebruik van maaskeitjes (op de pleinen) en Cortenstaal.

Een basisprofiel geeft inzicht in de profielopbouw, de plaats van de verschillende weggebruikers, de maatvoeringen, de materialisatie en de detailleringen. Bij de detailleringen gaat het onder andere om: deurmatten, inritten en groeninrichting.

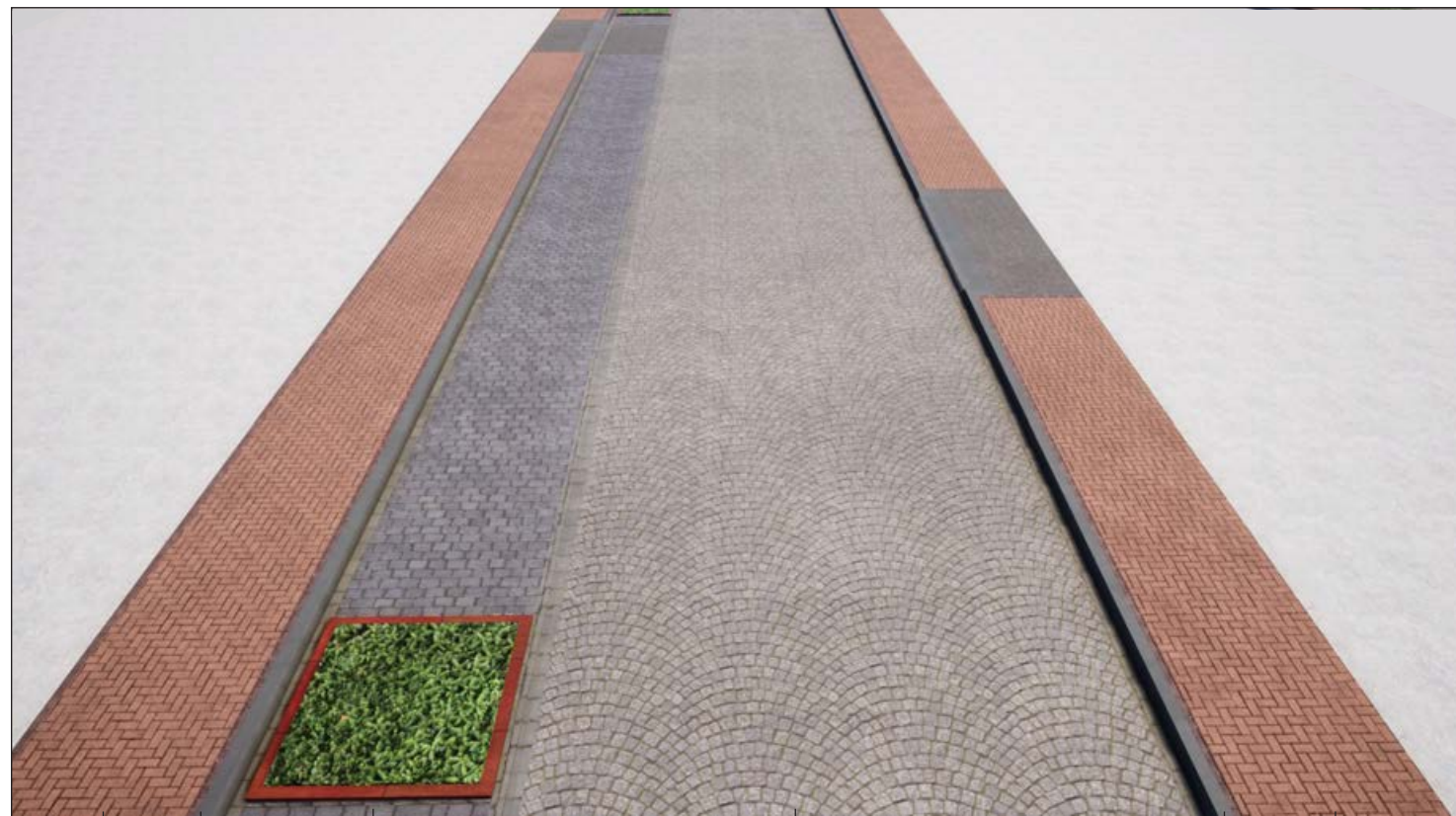
Daar waar mogelijk sluiten we voor de opbouw van de basisprofielen aan op de CROW-ontwerprichtlijnen.

Dit type straat kenmerkt zich doordat de verschillende functies in het profiel een eigen plek hebben gekregen. Het betreft een gedeelte van de Veldstraat oost en van de Molenstraat Zuid. De rijbaan van 5,25 meter wordt uitgevoerd in granietkeien en aan één zijde van de weg is een parkeerstrook gelegen, die wordt bestraat met kinderkopjes. Inritten worden geaccentueerd met granietkeitjes. In deze parkeerstrook zijn enkele plantvakken opgenomen waarin bomen van de tweede grootte kunnen worden aangebracht. De verhoogde loopstrook heeft aan één zijde een continue breedte van 1,80 meter, de breedte aan de andere zijde varieert.

Voor een veilige doorgang van verkeer in twee richtingen is op de Molenstraat Zuid (tussen Markt en Singelstraat West) het parkeren aan één zijde voorzien. In de bestaande situatie met parkeren aan weerszijden is de rijbaan hiervoor te smal. Wanneer op piekmomenten onvoldoende parkeerruimte aanwezig is, zijn op korte loopafstand in de Singelstraat Zuid meer dan voldoende parkeermogelijkheden aanwezig.

De profielbreedte waarvoor dit profiel geldt bedraagt ca. 10,5 tot 11,5 meter.

ps: Het gedeelte van de Nieuwendijk en de Molenstraat Zuid die buiten de oude kern zijn gelegen (buiten de wal / poort) kennen eenzelfde indeling, maar met andere materialen. De granietkeitjes in de rijbaan worden vervangen door een verharding met betonstraatstenen, de natuursteen van de parkeerstroken door betonstraatsteen, en de gebakken klinkers in de loopstrook door trottoirtegels.

Loopstrook: gebakken klinkers
Verhoogde hardstenen band
Parkeerstrook: Kinderkopjes
Indien mogelijk: plantvakken
Bomen, tweede grootte.
Rijbaan: granietkeitjes
Verhoogde hardstenen band
Loopstrook: gebakken klinkers (var)

1,80 m 2,00 m 5,25 m variabel:
1,55 - 2,45 m

Veldstraat Oost (gedeeltelijk)
Molenstraat Zuid (gedeeltelijk)

Dit type straat met verkeer in twee rijrichtingen is een variant op het eerder getoonde basisprofiel A1. Ook dit profiel kenmerkt zich doordat de verschillende functies en gebruikers een eigen plek hebben gekregen. De 5,25 meter brede rijbaan wordt uitgevoerd in granietkeien en aan beide zijden van de weg zijn parkeerstroken gelegen, die worden bestraat met kinderkopjes. Inritten worden geaccentueerd met granietkei'tjes. In één parkeerstrook zijn enkele plantvakken opgenomen waarin leibomen kunnen worden aangebracht. De verhoogde loopstrook heeft aan één zijde een continue breedte van 1,80 meter, de smalle loopstrook aan de andere zijde varieert in breedte.

De profielbreedte waarvoor dit profiel geldt bedraagt ca. 11,5 - 11,8 meter.

- Loopstrook: gebakken klinkers met verhoogde hardstenen band
- Verhoogde hardstenen band
- Parkeerstrook Kinderkopjes Indien mogelijk: plantvakken. Lei- of blokvormige bomen.
- Rijbaan: granietkei'tjes
- Parkeerstrook Kinderkopjes
- Verhoogde hardstenen band
- Gebakken klinkers

Veldstraat Oost (gedeeltelijk)

Het profiel van dit deel van de Molenstraat Noord is op identieke wijze opgebouwd als het profiel A1, alleen de breedte van de rijbaan is aangepast aan het éénrichtingsverkeer voor auto's. Dit éénrichtingsverkeer behouden we voor zoveel mogelijk parkeergelegenheid. De Molenstraat Noord is een belangrijke verbinding in de looproute van/naar het centrum voor langparkeerders. In de bestaande situatie is er nauwelijks ruimte voor de voetganger. Bij de herinrichting zetten we in op een voldoende breed en toegankelijke loopstrook/trottoir van 1,80m aan één zijde. Binnen deze 1,80 meter kunnen nog plantenbakken en/of bankjes tegen de gevel staan. De effectief beschikbare ruimte is dan minder dan 1,80 meter. Vanwege de beperkte ruimte op het zuidelijke gedeelte van de Molenstraat Noord heeft dit gevolgen voor het parkeren. Het zogenaamde 'hinkend parkeren' wordt vervangen door een parkeerstrook. Een parkeerstrook aan weerszijden is alleen op het noordelijke gedeelte inpasbaar - zie profiel A4. Ten opzichte van de bestaande situatie leidt dit bij profiel A3 tot minder parkeermogelijkheden. Op piekmomenten kan het voorkomen dat gebruik moeten worden gemaakt van vrije parkeerruimte in de directe omgeving (bv. Jan van Steffeswertplein).

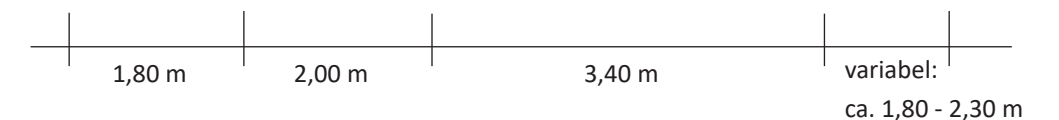
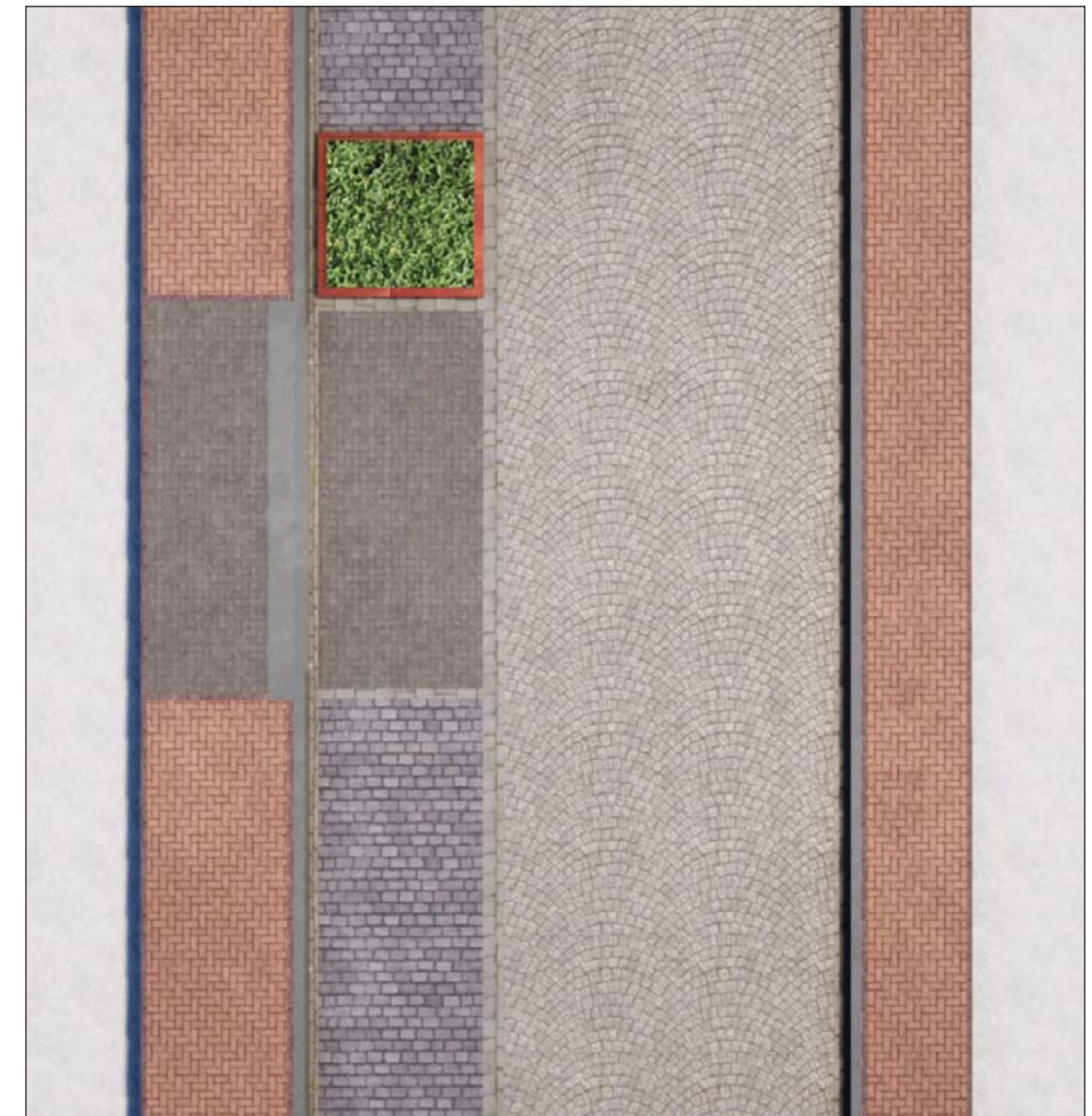
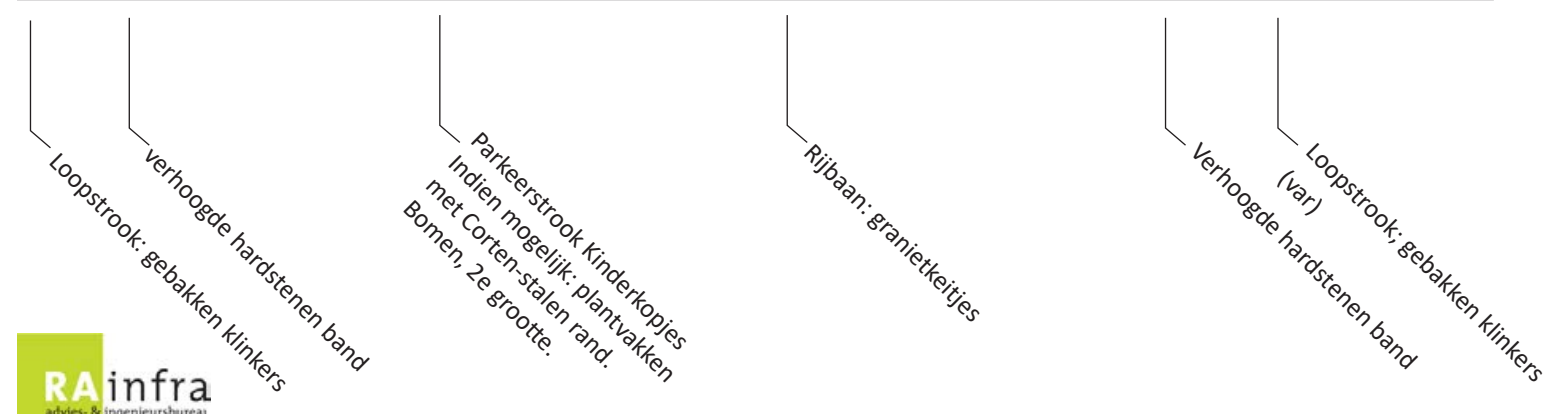
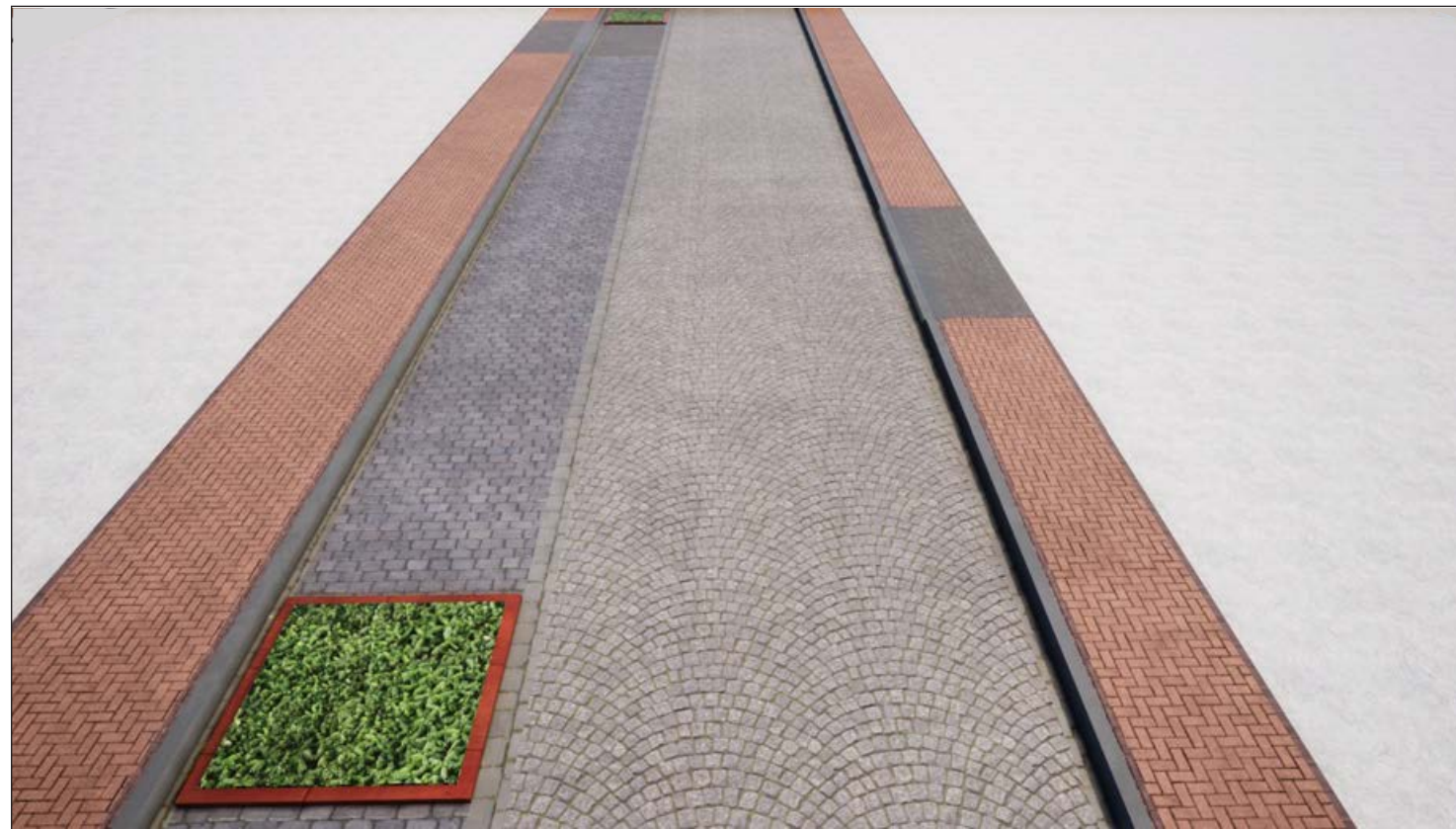
Ook dit profiel kenmerkt zich doordat de verschillende functies en gebruikers in het profiel een eigen plek krijgen. Het gedeelte waar dit profiel geldt is éénrichtingsverkeer voor auto's. De rijbaan krijgt een breedte van 3,4 m, de minimale maat voor een auto met tegemoet komende fietser, en wordt uitgevoerd in granietkeien.

De parkeerstrook, bestraat met kinderkopjes, is aan één zijde van de weg gelegen. Inritten worden geaccentueerd met granietkeitjes.

In deze parkeerstrook zijn enkele plantvakken opgenomen waarin bomen van de tweede grootte kunnen worden aangebracht.

De verhoogde loopstrook heeft aan één zijde een continue breedte van 1,8 meter, de breedte aan de andere zijde varieert.

De profielbreedte waarvoor dit profiel geldt bedraagt ca. 9,0 tot 9,5 meter.

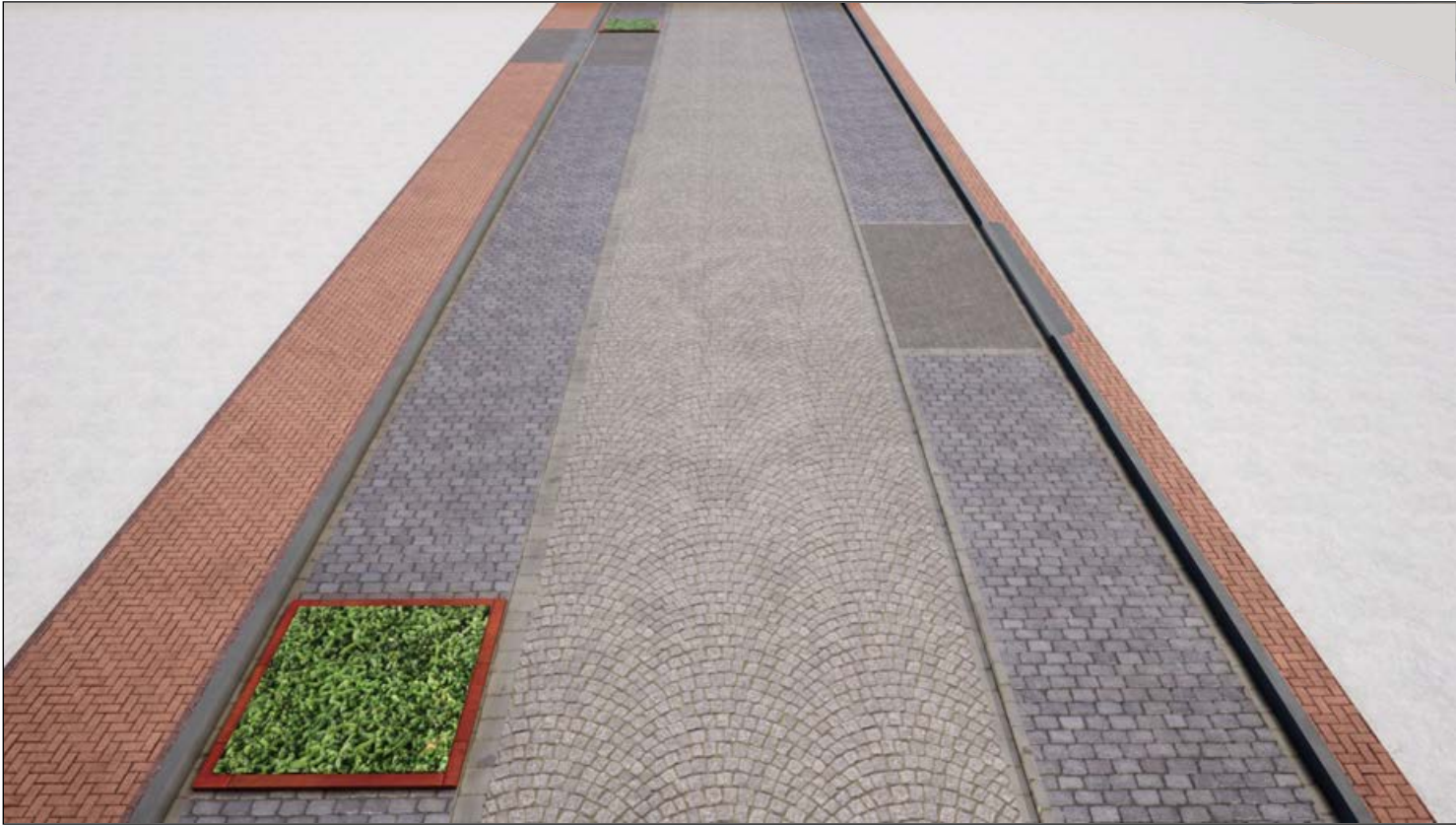
Molenstraat Noord
Eénrichtingsverkeer auto

Het profiel van dit deel van de Molenstraat Noord borduurt voort op het profiel A3, maar kent een tweede parkeerstrook langs de rijbaan. Die mogelijkheid bestaat bij éénrichtingsverkeer vanaf een totale profielbreedte van ca. 9,5 m.

Ook in dit profiel krijgen de gebruikers ieder een eigen plek. De rijbaan krijgt een breedte van 3,4 m, de minimale maat voor een auto met tegemoet komende fietser, en wordt uitgevoerd in granietkeien. De parkeerstroken, bestraat met kinderkopjes, zijn aan beide zijden van de weg gelegen. Inritten worden geaccentueerd met granietkeitjes. In één parkeerstrook zijn enkele plantvakken opgenomen waarin bomen van de tweede grootte kunnen worden aangebracht. De verhoogde loopstrook heeft aan één zijde een continue breedte van 1,8 m. Aan de andere zijde blijft een smal strookje over dat varieert van ca. 0,3 tot 1,3 m.

De profielbreedte waarvoor dit profiel geldt bedraagt ca. 9,5 tot 10,5 meter.

- Loopstrook: gebakken klinkers, 1,80 m breed met verhoogde hardstenen band
- Verhoogde hardstenen band
- Parkeerstrook Kinderkopjes Indien mogelijk: plantvakken met Corten-stalen rand.
- Rijbaan: granietkeitjes
- Parkeerstrook Kinderkopjes
- Gebakken klinkers (var.)
- Verhoogde hardstenen band

Molenstraat Noord
Eénrichtingsverkeer auto

Het tweede type basisprofiel (de profielen B) dat we in de Oude kern toepassen, gaat uit van een gedeeld gebruik van de vaak beperkte ruimte 'van gevel tot gevel'. Niet iedereen krijgt zijn eigen plekje in het profiel, maar voetgangers, fietsers, en automobilisten die hier hun bestemming hebben, maken gebruik van dezelfde strook: de vrije ruimte die in breedte varieert van 3,85 tot 4,80 meter. De maat van 3,85 meter komt terug in de smalle (éénrichtings)straten. Er worden geen hoogteverschillen in het profiel aangebracht, anders dan de holle afwateringsrichting naar het midden van het rijspoor. De profielen B1 t/m B4 zijn op dezelfde wijze opgebouwd, maar omdat de totale ruimte in het profiel sterk varieert, zijn variaties in het profiel mogelijk.

Uitgangspunt is dat de rijstrook in alle B-profielen een uniforme breedte heeft van 2,60 meter. Hiermee varieert de breedtemaat van de vrije doorgang. De rijstrook is zoveel mogelijk in het midden van het profiel voorzien zodat automobilisten niet te dicht op de gevel (gaan) rijden.

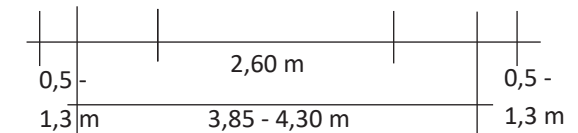
Het smalste profiel, B1, dat een breedte kent van ca. 4,8 m tot ca. 7 m, is opgebouwd uit de volgende basiskennmerken:

Een smal rijspoor van granietkeitjes, met in het midden een lijngoot, met een speciaal voor de oude kern nader te ontwerpen bovenafdichting van Cortenstaal. Het rijspoor maakt deel uit van een in straatklinkers uitgevoerde vrije doorgang van minimaal 3,85 m, slechts gescheiden door de 'gevelstrook' door een strek van gebakken klinkers. De gevelstrook, ook uitgevoerd in gebakken klinkers, is de strook gelegen tegen het privé eigendom van de bewoners. Deze moet voorkomen dat verkeer te dicht langs de gevel rijdt of (bij de profielen B2 t/m B4) parkeert. Inritten (garages) en belangrijke entrees worden aangegeven door een bestrating met granietkeitjes. Eventueel kunnen ook 'deurmatten' in hardsteen worden aangebracht.

De bewoners kunnen over een deel van de gevelstrook beschikken door bijvoorbeeld een bloembak of bankje te plaatsen of een geveltuintje aan te leggen. Elementen die in de gevelstrook worden geplaatst mogen niet binnen de vrije ruimte oversteken. Geveltuintjes hebben in alle gevallen een maximale breedte van 45 cm, en kunnen alleen worden toegepast wanneer de vrije doorgang gegarandeerd blijft.

Parkeren blijft op enkele locaties in deze smalle straten mogelijk, zolang de doorgang voor het overige verkeer niet wordt belemmerd. Dit kan betekenen dat voertuigen deels op de vrije doorgang staan en deels op de rijstrook.

Gevelstrook
gebakken klinkers
met evt. geveltuintjes

Vrije doorgang;
gebakken klinker

Rijstrook: granietkeitjes

Lijngoot Corten-staal

Rijstrook: granietkeitjes

Vrije doorgang;
gebakken klinker

Gevelstrook
gebakken klinkers
met evt. geveltuintjes

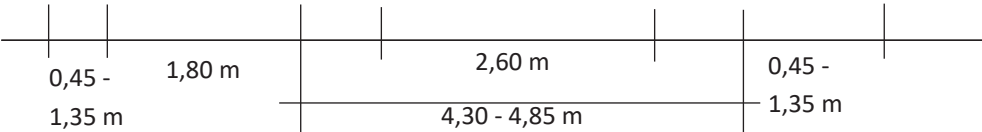
Diverse smalle straten (smaller dan 7 m)
(één - en tweerichtingsverkeer)
Zonder parkeervoorzieningen

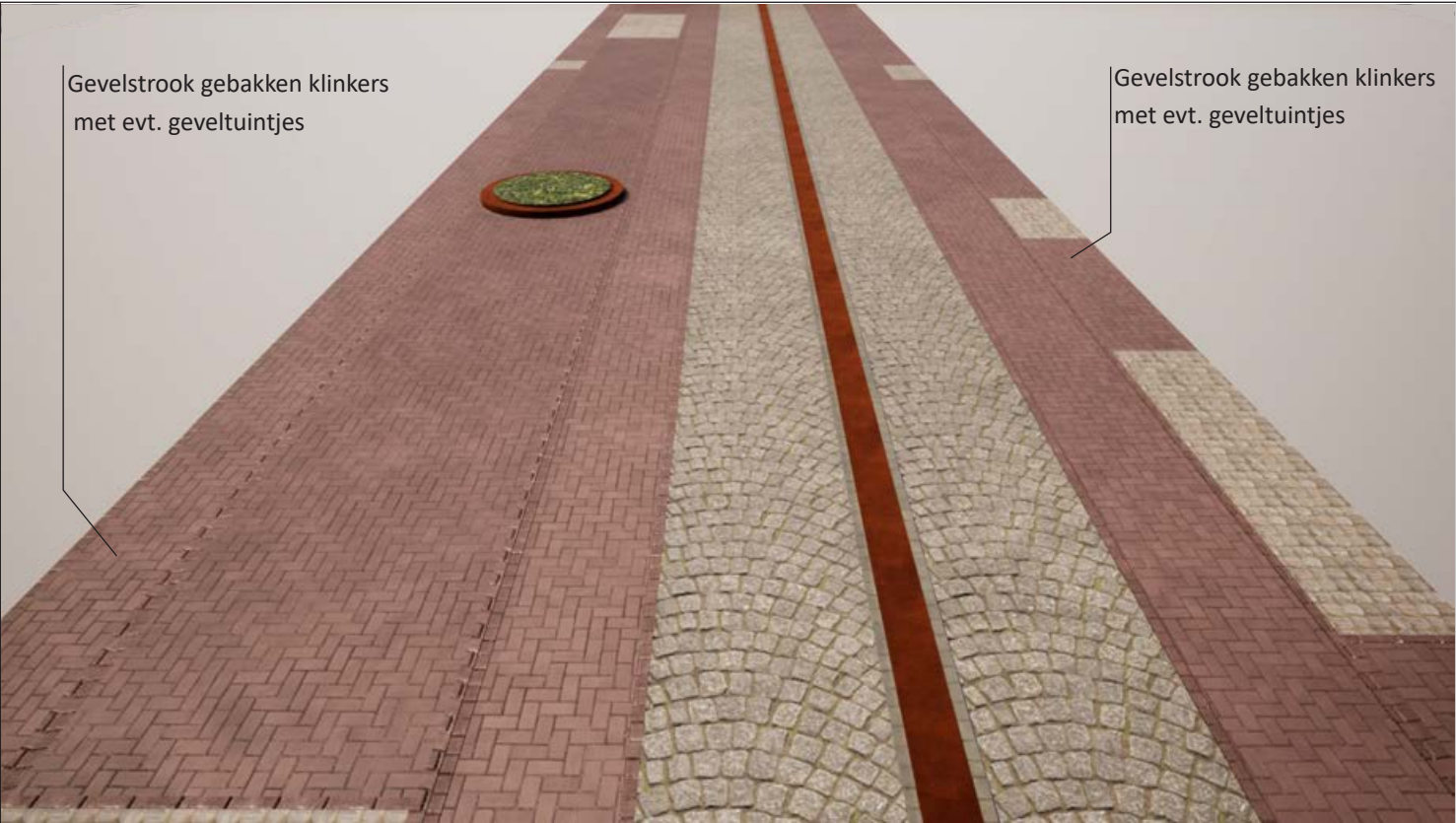
Dit profiel, met een breedte van ca. 7 tot 9,3 m kent geen hoogteverschillen en is opgebouwd uit de volgende basiskenmerken:

Een smal rijspoor van granietkeijtjes met in het midden de Cortenstalen lijngoot. Het rijspoor, waar ook gelopen wordt, maakt deel uit van de in gebakken klinkers uitgevoerde vrije doorgang van 4,3 tot 4,85 m, aan één zijde gescheiden van de ‘gevelstrook’ door een strek van klinkers. Aan de andere zijde ontstaat een informele parkeerstrook, subtiel in de bestrating aangegeven door een iets andere tint, formaat of legrichting van de klinkers. In deze strook staan ook verticale elementen als lichtmasten of in een enkel geval een klein boompje.

De gevelstroken worden uitgevoerd in gebakken klinkers. Bewoners kunnen over een deel van de gevelstrook beschikken door bijvoorbeeld een bloembak of bankje te plaatsen of een geveltuintje aan te leggen. Elementen die in de gevelstrook worden geplaatst mogen niet over de vrije ruimte oversteken. Geveltuintjes hebben in alle gevallen een maximale breedte van 45 cm. Inritten (garages) en belangrijke entrees worden aangegeven door een bestrating met granietkeijtjes. Eventueel kunnen ook ‘deurmatten’ in hardsteen worden aangebracht.

Diverse kleine straten en weggedeeltes van ca. 7,0 - 9,3 m
tweerichtingsverkeer
Enkelzijdige ‘parkeerstrook’

Gevelstrook gebakken klinkers met evt. geveltuintjes

Gevelstrook gebakken klinkers met evt. geveltuintjes

‘Informele parkeerstrook’

Vrije doorgang: gebakken klinker

Rijstrook: granietkeijtjes

Lijngoot Corten-staal

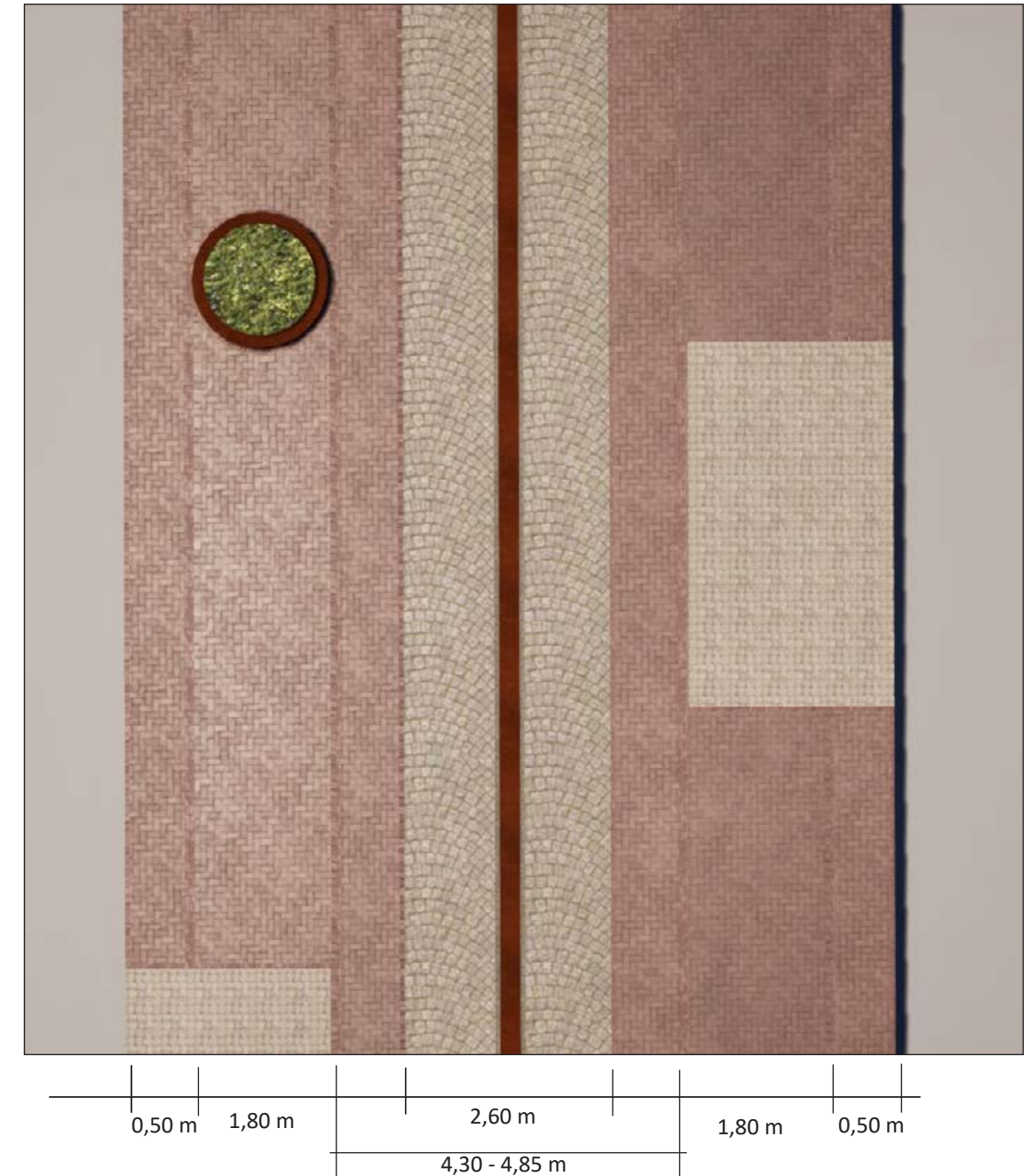
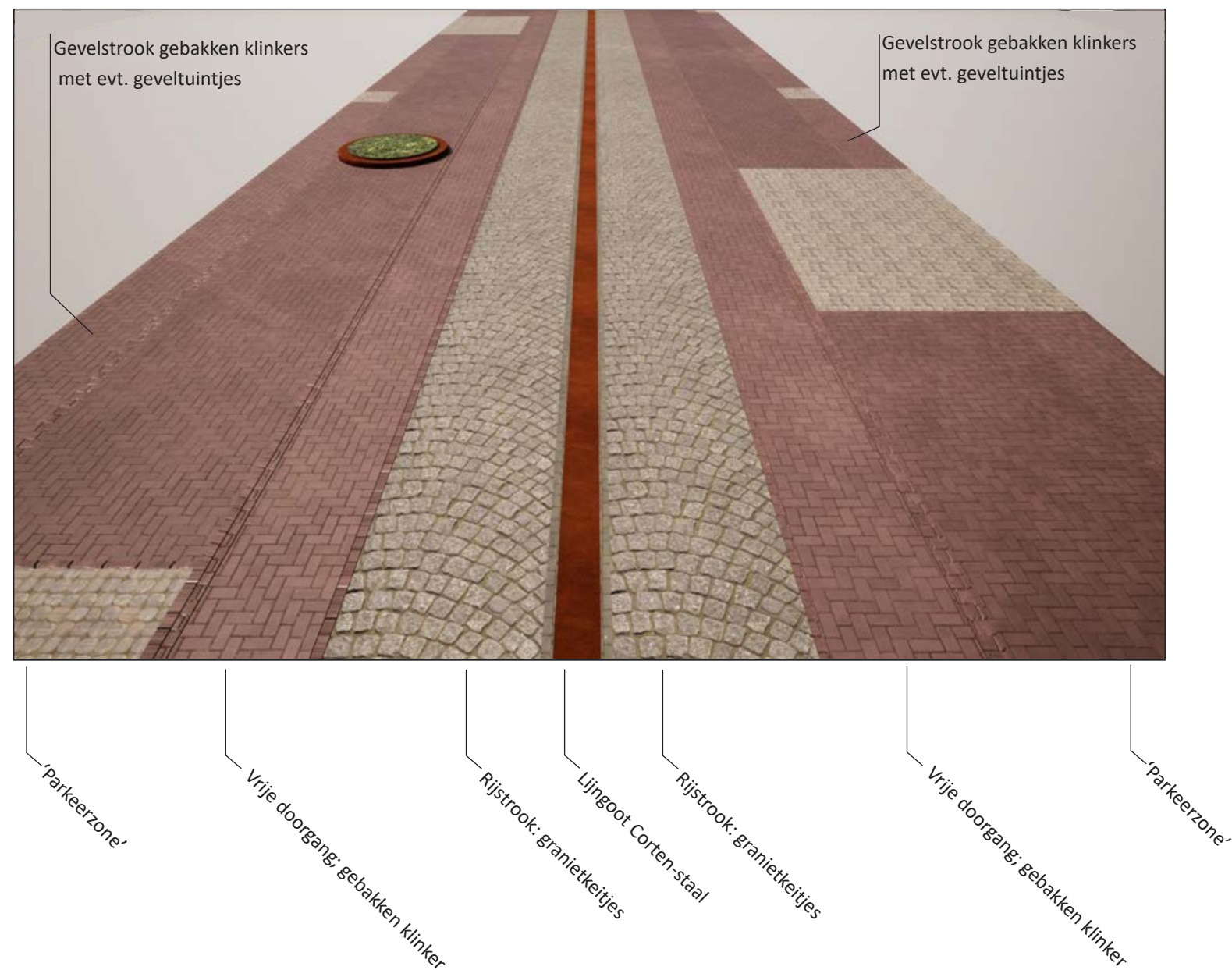
Rijstrook: granietkeijtjes

Vrije doorgang: gebakken klinker

Bij een profiel, met een breedte vanaf ca. 9,0 m. is het mogelijk om aan weerszijden van de vrije doorgang een parkeerstrook aan te leggen. Ook dit profiel kent geen hoogteverschillen en is opgebouwd uit de volgende basisenmerken:

Een smal rijspoor van granietkeitjes met in het midden een Cortenstalen lijngoot. Het rijspoor, waar ook gelopen wordt, maakt deel uit van de vrije doorgang van 4,30 tot 4,85 m, aan beide zijden gescheiden van de 'gevelstrook' door subtiel in de bestrating aangegeven informele parkeerstroken. In deze strook staan ook verticale elementen als lichtmasten of een boompje. De bomen die in de zog. 'Radiaalstraten' staan, zijn lei- of blokvormig van karakter. De overige boompjes zijn van de tweede grootte.

De gevelstroken worden uitgevoerd in gebakken klinkers. Bewoners kunnen over een deel van de gevelstrook beschikken door bijvoorbeeld een bloembak of bankje te plaatsen of een geveltuintje aan te leggen. Elementen die in de gevelstrook worden geplaatst mogen niet over de vrije ruimte oversteken. Geveltuintjes hebben in alle gevallen een maximale breedte van 45 cm. Inritten (garages) en belangrijke entrees worden aangegeven door een bestrating met granietkeitjes. Eventueel kunnen ook 'deurmatten' in hardsteen worden aangebracht.

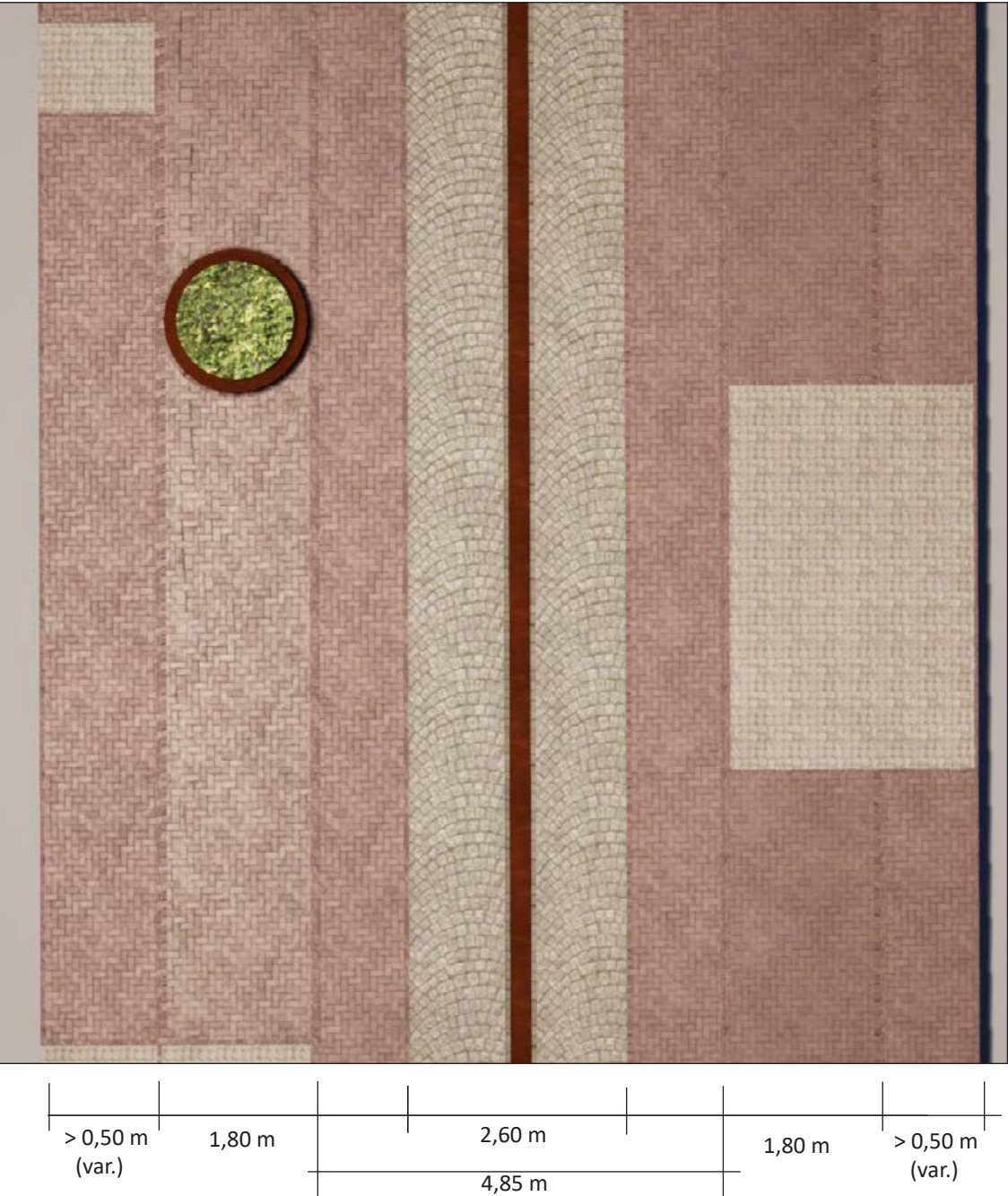
Straten en weggedeeltes vanaf ca. 9,0 m
Tweerichtinsverkeer
Tweezijdig parkeren

Is het beschikbare profiel breder dan ca. 9,5 m, dan is het mogelijk om twee informele parkeerstroken aan te leggen, met een doorlopende vrije ruimte van 4,85 m.
Ook dit profiel kent geen hoogteverschillen en is opgebouwd uit de zelfde basiskenmerken:

Een smal rijspoor van granietkeitjes met in het midden een Cortenstalen lijngoot. Het rijspoor, waar ook gelopen wordt, maakt deel uit van de vrije doorgang van continu 4,85 meter, aan beide zijden gescheiden van de ‘gevelstrook’ door subtiel in de bestrating aangegeven informele parkeerstroken. In deze strook staan ook verticale elementen als lichtmasten of een boompje. De bomen die in de zog. ‘Radiaalstraten’ staan, zijn lei- of blokvormig van karakter. De overige boompjes zijn van de tweede grootte. Inritten (garages) en belangrijke entrees worden aangegeven door een bestrating met granietkeitjes. Eventueel kunnen ook ‘deurmatten’ in hardsteen worden aangebracht.

Bewoners kunnen over een deel van de gevelstrook beschikken door bijvoorbeeld een bloembak of bank te plaatsen of een geveltuintje aan te leggen. Elementen die in de gevelstrook worden geplaatst mogen niet over de vrije ruimte oversteken. Geveltuintjes hebben een maximale breedte van 45 cm.

Straten en weggedeeltes vanaf ca. 9,5 m
Tweerichtingsverkeer.
Twee zijdig parkeren

5 Bijzondere plekken / pleinen

Voor een aantal plekken binnen de Oude kern van Stevensweert is het niet mogelijk een 'standaardprofiel' toe te passen. Omdat de plek zich daar niet voor leent, de maatvoering te afwijkend is of omdat de plekken een bijzondere betekenis of functie hebben.

Voor die plekken is een schetsontwerp gemaakt, waarbij uitspraken worden gedaan over gebruik, materialen en vormgeving.

Een van die plekken is de Markt. In deze visie krijgt de markt een grotere ontmoetingsfunctie. Zowel in de vorm van terrassen voor de horeca, als door informele ontmoeting te stimuleren. De markt wordt als een licht verhoogd plein uitgevoerd en krijgt een autoluw karakter. Het aantal parkeerplaatsen wordt verminderd tot 8 à 10 stuks aan de zuidkant van het plein. Ook kan hier de incidentele marktkraam een plek krijgen.

Het autoverkeer krijgt, binnen de met een strek laag van kinderkopjes aangegeven rijbaan van 4,85 m, een smal rijspoor van granietkeitjes. Om de gewenste rijrichting vanuit de Veldstraat Oost te benadrukken worden op het kruispunt met de Markt en Molenstraat Noord de rijsporen met elkaar verbonden. Een deel van de markt wordt helemaal autovrij. Dat is het deel binnen een carré van leibomen dat kan dienen als terrasruimte, en waar de opgeknapte waterput en -pomp een markante plek zullen innemen. De bestrating van dit deel wordt hoofdzakelijk in de historische maaskeitsjes uitgevoerd, met sierlijke details rond de oude waterput. De grote terrasruimte wordt bestraat met vlakke natuursteen.

Langs de randen van de markt wordt het parkeren ontmoedigd. Dat gebeurt door een strek kinderkopjes die een scheiding tussen 'rijbaan' en loop- of gevelstrook vormen. Het beeld wordt verder ondersteund door enkele strategisch geplaatste plantvakken, lichtmasten en eventueel (terras-)meubilair. Hierdoor krijgen automobilisten het gevoel dat parkeren hier 'niet gepast' is. Er is immers in de zijstraten voldoende parkeerruimte, en de parkeergelegenheid op het Jan van Steffeswertplein wordt geoptimaliseerd.

Onder de geoptimaliseerde rij van in blok vorm gesnoeide lindebomen is ruimte voor elementen zoals fietsbeugels en zitbankjes, in combinatie met onderbegroeiing c.q. haagblokken. De plantvakken van de bomen worden ondergronds verbeterd.

Markt verhoogd als autoluw verblijfsgebied, d.m.v. licht verhoogd plateau.

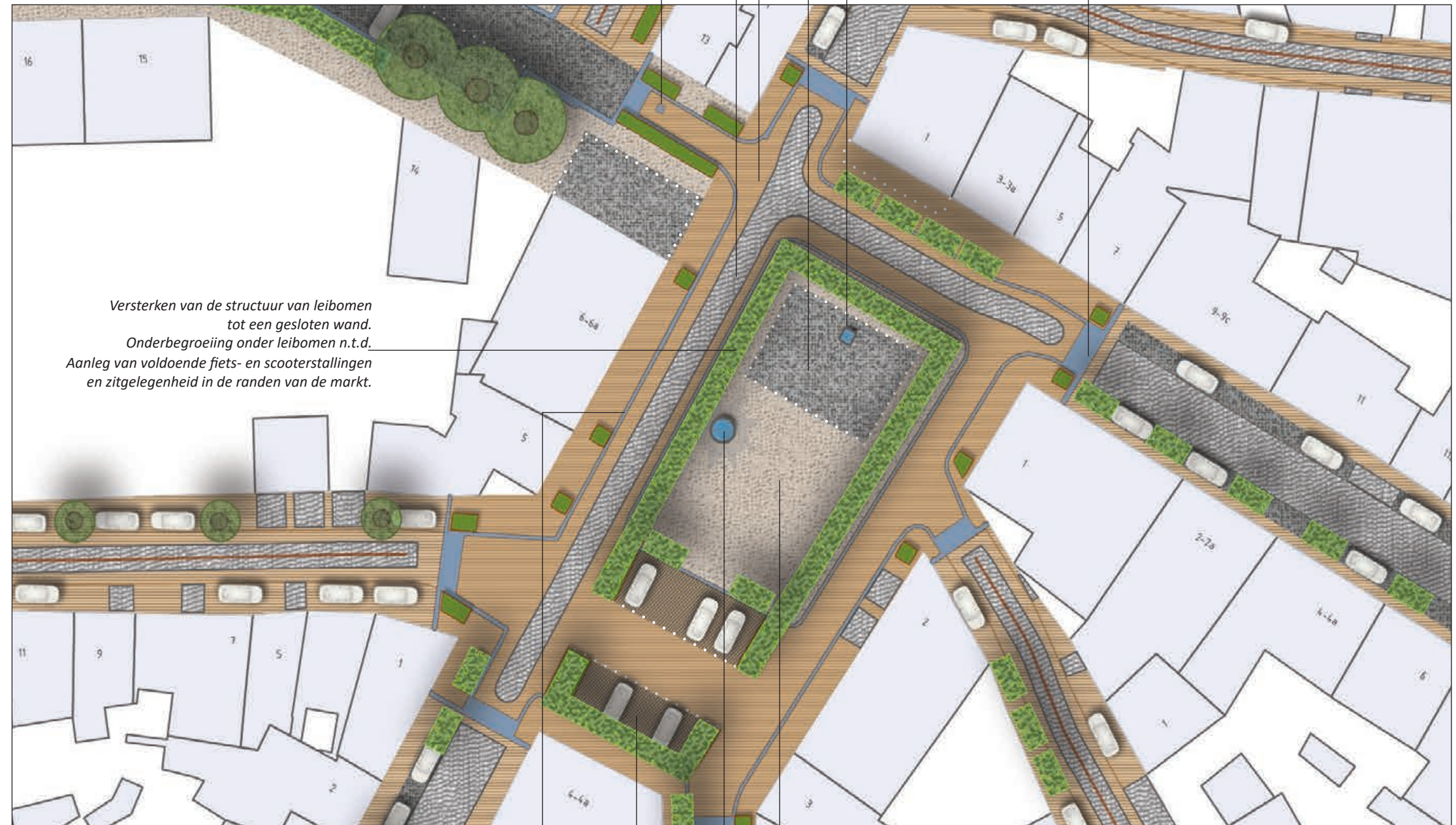
Autoluwe inrichting met rijspoor in granietkeitsjes, en geen ruimte om te parkeren langs de randen.

Markeren van het centrale punt van de vesting, d.m.v. een (hardstenen) plaquette. (n.t.d.)

Markt krijgt verblijfsfunctie; De door de horeca te exploiteren terrassen worden bestraat in vlakke natuursteen keien.

Opknappen en verplaatsen van de pomp naar locatie op het terras. Exacte locatie nader te bepalen.

Lange opgang plateau, i.v.m. voorkomen van trillingen

Versterken van de structuur van leibomen tot een gesloten wand.
Onderbegroeiing onder leibomen n.t.d.
Aanleg van voldoende fiets- en scooterstallingen en zitgelegenheid in de randen van de markt.

Een strek van kinderkopjes als overgang tussen rijbaan en gevelstrook, ondersteund door lichtmasten en enkele plantvakken.

8 a 10 parkeerplaatsen, tevens mogelijke opstelplaats incidentele marktkraam.

Informele ontmoetingsdeel uitgevoerd in de kenmerkende maaskeitsjes.

Opknappen van de historische put en accentueren met bestratingsdetails.

5 Bijzondere plekken / pleinen

Verhoogd element als accent om contour van de hoektoren van het kasteel zichtbaar te maken. Ontmoetingsplek. *** ZIE PAGINA 26.**

Verplaatsen Christus-beeld naar iets prominenter plek

Bestratingsdetail in maaskeitjes n.t.d.

Opwaarderen 'kerkhof-pad' d.m.v. bestrating met gebakken klinkers..

Terras;
vlakke natuursteenkeien.
evt. vervangen bomen.

Pleindeel voor de kerk in vlakke
natuursteenkeien.
Autovrij.

Contouren van voormalig kasteel
worden in bestrating zichtbaar gemaakt.
Cortenstaal i.c.m. lijnverlichting. (n.t.d.)

Centraal deel en randen
voornamelijk bestraat met
Maaskeitjes.

Licht verhoogd middengedeelte,
d.m.v. brede, hardstenen, schuine
band. Autovrij.

Lange opgang plateau.

Jan van Steffeswertplein is 'losgeknipt' van de verkeersroute.

Parkeren voornamelijk langs de randen van het plein.
Vlakke natuursteenkeien, subtiële marking d.m.v. clou's.

Rijloper en parkeerplaatsen in vlakke natuursteenkeien.
Dit vormt tevens de 'rollator-route'.

Bestratingsdetail in maaskeitjes i.c.m. Cortenstaal. (n.t.d.)

Versterken bestaande leibomenstructuur als wand.

Versterken leibomenstructuur in 'Radiaalstraten'

Een andere bijzondere plek is het Jan van Steffeswertplein.

Het plein maakt deel uit van een zicht-as, vanaf de Veldstraat Oost / Nieuwendijk tot aan het Museum. Wij willen deze as vrij houden, om daarmee de opzet van het bijzondere stratenpatroon te benadrukken. Het parkeren zal langs de randen van het plein op subtiële wijze worden geoptimaliseerd. Hierdoor blijft de as, in tegenstelling tot nu, vrij van 'blik'. Het Jan van Steffeswertplein is losgeknipt van de Veldstraat Oost met een drempelconstructie en het ontbreken van een rijspoor. Op het plein zelf wijken twee rijsporen parallel aan de gevels uiteen, en omsluiten zo een centraal gelegen, iets verhoogd middenplein, dat vroeger dienst deed als exercitieterrrein. Het kan nu worden gebruikt door de schutterij of harmonie. De leibomen aan de randen van het plein versterken de wanden.

Het exercitieplein en de zijanten worden bestraat met de karakteristieke, historische maaskeitjes. In de bestrating worden details als het wapen van Stevensweert en het stratenpatroon opnieuw opgenomen. Alleen waar de auto mag komen worden de veel vlakkere granietkeien gebruikt. Dit vormt tevens het 'rollatorpad'.

In het verleden heeft op het plein een kasteel gestaan. Het kasteel raakte tijdens de belegering in 1702 zwaar beschadigd en in verval. Behalve een plaquette en een deel van de ronde toren die nu de buitenmuur vormt van nummer 16 herinnert nu niets meer aan dit historische bouwwerk. Dat is jammer, we gunnen Stevensweert de herinnering aan deze geschiedenis. Daarom willen we de contouren van het kasteel terugbrengen in de bestrating, door middel van een belijning in Cortenstaal. De voormalige hoektoren willen we accentueren op het plein. Dat kan door een verhoogde, Cortenstalen boombak, waar tevens zitgelegenheid aan is gekoppeld. Vormgesnoeide bomen kunnen de contouren van de toren benadrukken. Een andere mogelijkheid is om de onderste meter(s) van de toren bouwkundig, als 'ruïne' op te zetten, en er een 'ontmoetingsruimte' met informatievoorziening (maquette) van te maken. De verdere uitwerking van dit stuk geschiedenis moet nog plaats vinden en is afhankelijk van de ambitie die de gemeente hierin heeft. (* zie ook pag. 26)

a)

b)

c)

Overgang naar rijbaanverharding en parkeerstroken van betonstraatstenen en trottoirs van tegels. (Buiten de Oude kern).

As-verspringing parkeren

Verwijderen van de aansluiting van de Contelmostraat op de Molenstraat Zuid en omvormen tot plantsoen met voetpad. Aanleg van nieuwe muur en trappartij.

Bestrating met maaskeitjes.

Accentuering van de omwalling in het straatwerk d.m.v. herkenbare en uniforme klinkerverharding.

Subtiële aanduiding parkeerstrook d.m.v. strek met natuursteenkeien of metalen clou's. (grens parkeren - loopstrook).

Onderzoek naar de mogelijkheid om in het plantsoen de fundering / contouren van de historische barakken zichtbaar te maken, bijvoorbeeld door middel van Cortenstalen elementen.

Blauwdruk herinrichting Oude Kern Stevensweert

Bestrating / rijspoor met granietkeitjes.

Poort veldstraat Oost vormt de overgang van binnen naar buiten de Oude Kern. Dit is tevens de overgang naar eenvoudiger bestratingsmaterialen als betonstraatstenen en -tegels.

De accentuering van de omwalling blijft zichtbaar in het straatwerk door middel van een herkenbare bestrating onder de poorten.

6 Referentiebeelden Materialen

GRANIETKEITJES

MAASKEITJES

KINDERKOPJES

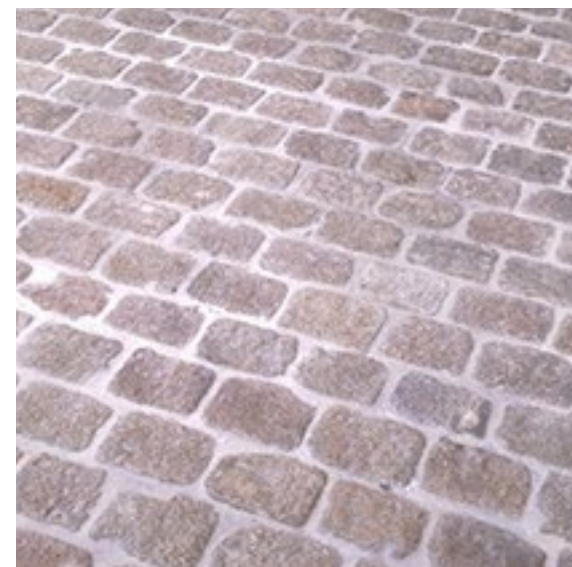
GEBAKKEN KLINKERS

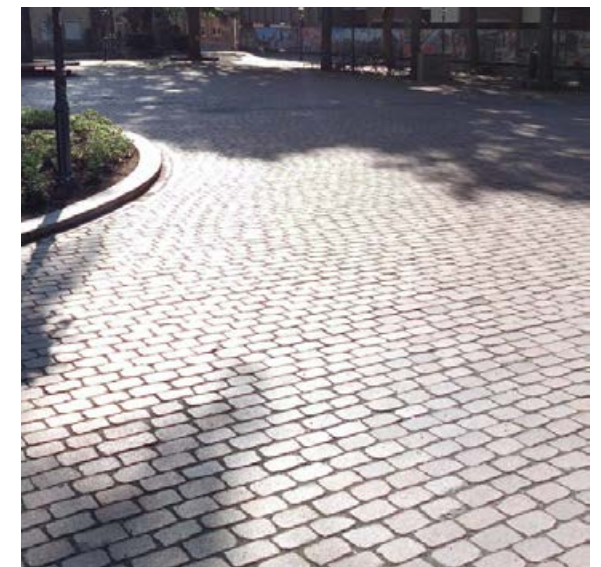
GEBAKKEN KLINKERS

VLAK GEZAAGDE NATUURSTEEN KEIEN

VLAK GEZAAGDE NATUURSTEEN KEIEN

(SCHUINE) HARDSTENEN BAND

EEN STREK VAN KINDERKOPJES (MARKT)

ROOSTERGOOT

VERLICHTING

Als afscheiding tussen de loopstroken en de rijbaan.
De strek van kinderkopjes wordt, in tegenstelling tot de
huidige situatie, NIET verhoogd.

Door de gemeente Maasgouw is besloten dat de bestaande masten en
armaturen worden voorzien van LED verlichting en zullen worden hergebruikt.

BANKEN / tijdloos en terughoudend *

BANKEN / tijdloos en terughoudend *

BANKEN / historiserend *

* Er dient nog een discussie te worden gevoerd over de uitstraling van het toe te passen meubilair. Je kunt bijvoorbeeld kiezen voor een historiserend model zitbank, dat refereert aan de verschijningsvorm van de oude straatlantaarns.

Een andere insteek is om juist erg terughoudend te zijn in de vormgeving, en voor een meer neutrale, tijdloze bank te kiezen. Op die manier ontstaat er verwantschap met andere materialen, die minder 'historiserend' zijn uit te voeren, zoals fietsbeugels of afvalbakken. Ook wordt op die manier een nieuwe laag toegevoegd aan de tijdsdimensie van Stevensweert. (Die immers continu aan ontwikkeling onderhevig is).

FIETSBEUGELS

FIETSBEUGELS

AFKOPPELEN

AFVALBAKKEN
terughoudend

'historiserend'

VERKEERSPAALTJES (indien noodzakelijk)

natuursteen

natuursteen

natuursteen

Het gebruik van verkeerspaaltjes wordt tot het uiterste minimum beperkt. Mogelijk zijn verkeerspaaltjes nodig om de loopstrook bij Bastion Holland vrij te houden van geparkeerde auto's. Ook kan het gebruik van paaltjes nodig zijn om bochtafsnijdingen te voorkomen (hoeken van huizen beschermen). Voor het overige worden de paaltjes zo min mogelijk ingezet.

7 Beplanting

Stevensweert kent een sterk versteende Oude Kern. Dat is inherent aan veel oude dorpskernen, en zeker aan dit compacte vestingstadje. De kern is dus sterk versteend binnen de wallen; het groen bevindt zich voornamelijk achter de woningen (op de spaarzame achtererven), en natuurlijk buiten de wallen. Dat is zoals men deze kern ervaart, en dat zal ook de belangrijkste ervaring blijven.

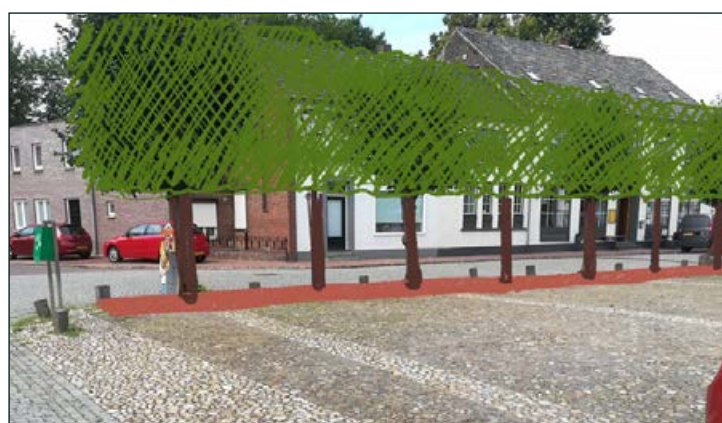
Toch zijn ook nu enkele boomstructuren aanwezig. Het is van belang dat we die onderkennen, behouden en waar mogelijk zelfs versterken, zonder aan de compacte kern te tornen.

Ook voegen we enkele bomenrijen toe, en stimuleren we 'gevelbegroeiing' als particulier initiatief.

Leibomen:

Een kenmerkende groenstructuur wordt gevormd door de in blokvorm gesnoeide bomen op de Markt en het Jan van Steffeswertplein. De bomen staan echter te ver uit elkaar, waardoor het gewenste effect niet bereikt wordt; het geheel vormt een te gefragmenteerd beeld. In onze visie willen we de groene omranding van de pleinen, zowel de Markt als het Jan van Steffeswertplein, versterken. Door het dicht op elkaar planten van de bomen, het eventueel toevoegen van bomen en leiconstructies, zodat er een op hoogte gesloten wand ontstaat.

Samen met een sterke invulling onder de bomen (een plint met onderbeplanting, sierbestrating en elementen als bankjes en fietsbeugels) ontstaat een herkenbare afbakening van de belangrijke pleinen.

Een doorlopende wand van leibomen

Singelstraat Zuid:

De Singelstraat Zuid is een van de weinige plekken binnen de kern met rijen volwassen bomen: de bomen zijn te vinden in een brede grasstrook tussen twee rijwegen, met daaraan gekoppelde parkeerplaatsen.

In deze visie blijven de bomenrijen gehandhaafd, en worden de groeiomstandigheden geoptimaliseerd. Dat bereiken we door de aangrenzende rijwegen met de langsparkeerplaatsen iets te versmallen. Om te voorkomen dat auto's toch het aangrenzende gazon verdichten brengen we langs het gras verhoogde banden aan.

Er zal worden onderzocht of en hoe de contouren van de historische barakken, die hier ten tijde van de vesting hebben gestaan, zichtbaar kunnen worden gemaakt onder de bomen. Dit zal in de komende periode verder worden uitgewerkt.

De dubbele bomenrij op gras

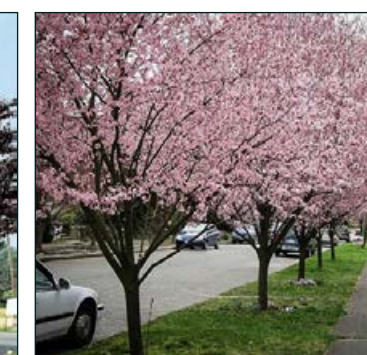
Singelstraat West:

De Prunussen in de Singelstraat West zijn in zeer slechte staat, maar het beeld dat ze in de afgelopen decennia hebben opgeroepen is karakteristiek. Daarom stellen we voor om de bomen te vervangen, en hun groeiomstandigheden sterk te verbeteren.

De bomen worden vervangen door wederom donkerbladige rijkbloeiende voorjaarsbloeiers, zoals de kerspruim: *Prunus ceracifera* 'nigra'. Hierdoor blijft het speciale karakter van dit straatdeel behouden. De parkeerplaatsen onder de bomen worden verwijderd, en de vrijkomende ruimte wordt beplant met lage vakbeplanting. Hierdoor verbetert de groeiomstandigheid voor de bomen sterk, en kan de structuur duurzaam in stand worden gehouden.

bestaande situatie

Prunus cer. 'Nigra'

Straatbomen:

In de zogenaamde ‘Radiale straten’, straten die vanuit het denkbeeldig middelpunt van de vesting als spaken naar buiten lopen, wordt de kenmerkende structuur van leibomen (haagbeuken) aan één zijde van de weg opgezet of versterkt. (de groene lijnen hieronder). Doordat het profiel van de meeste straten niet breed is, én we de zichtlijnen in de lengterichting van de straten willen behouden is reeds kiezen we voor leibomen. Daar waar mogelijk plaatsen we deze dicht bij elkaar. Meer bomen betekent vaak ook minder parkeerruimte.

De Radiale straten (groene lijnen) met leibomen.
De overige straten (roze lijnen) kennen andere bomen.

In de niet radiaalstraten (de roze lijnen) en buiten de historische kern planten we andere bomen aan (bijvoorbeeld zuilvormige bomen). Hiermee versterken we het onderscheidende karakter van de radiaalstraten.

Losse bomen:

Op enkele plekken in de Oude kern zijn in het stratenpatroon ‘overhoekjes’ ontstaan. We willen graag onderzoeken of het mogelijk is deze ‘toevallige’ wegverbredingen te benutten om een speciale boom te plaatsen. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van een rijke bloeier of een mooie herfstkleur, vorm of andere karakteristiek. Het gaat om slechts enkele plekken binnen de kern. Het toevoegen van een boom kan de ruimte tot een bijzondere plek maken.

Solitaire bomen

Geveltuintjes:

In een groot aantal straten wordt het profiel van gevel tot gevel bestraat. De meeste straten kennen echter een gevelstrook (zie de standaardprofielen B) van minimaal 50 cm, vaak zelfs een meter breed of nog breder. De straten zijn in veel gevallen te smal om structureel bomen toe te voegen, maar de gevelstrook biedt in sommige gevallen - bij voldoende ruimte in het profiel - de kans om het straatbeeld toch te vergroenen. Daarom bestaat de mogelijkheid om, in overleg met de gemeente Maasgouw, een geveltuintje aan te leggen. Hiervoor kan de bewoner beschikken over een gedeelte van de voor zijn woning gelegen gevelstrook. Om de geveltuin aan te leggen wordt een strook van maximaal 45 cm. vrijgemaakt van bestrating en door de bewoner voorzien van planten. Dat kunnen zowel klimplanten (klimrozen, clematis, blauwe regen etc.) als bodembedekkers of vaste planten zijn. Voorwaarde is wel dat de bewoner zelf voor het onderhoud zorgdraagt.

Meer informatie over de mogelijkheden van een geveltuintje op www.gemeentemaasgouw.nl

Geveltuintjes

SUGGESTIE HOEKTOREN

een bouwkundige oplossing; de ruine herleeft.

Hoektoren voormalig Kasteel

De geschiedenis van het voormalige kasteel op het Jan van Steffeswertplein willen we weer zichtbaar maken. Allereerst door het zichtbaar maken van de contouren in de bestrating. Daarnaast denken we dat het accentueren van de hoektoren een middel is om het kasteel onder de aandacht te brengen, en de historie te 'vertellen'. Een dergelijk accent kan ook de aanleiding vormen voor ontmoeting en verblijven.

Het voert te ver om in deze blauwdruk al een kant en klaar ontwerp voor deze bijzondere plek te hebben. Dat vergt nadere studie en een aparte ontwerp-opgave aan sich. Maar we willen wel een tweetal suggesties aandragen, die de denkrichting weergeven.

Zo kan de voet van de toren in de oorspronkelijke materialen worden opgemetseld tot een 'ruïne', waarbij de mogelijkheid bestaat om de rijke geschiedenis middels bijvoorbeeld een maquette te tonen.

Een meer 'groene' benadering is ook mogelijk, waarin de toren door middel van een verhoogde boombak, met daarin een viertal zuilvormige bomen, uitnodigen tot ontmoeting. De plek kan daarbij uitnodigen tot zitten; een plaquette kan de historische context verduidelijken.

een groenere oplossing.

9 Overzichtskaart

--- Grens fase 1: 2021-2022

--- Grens fase 2: 2022-2023

